

Mátraszőlősi Szőlőszem Óvoda

3068 MÁTRASZŐLŐS, FŐ ÚT 90

OM:032088

TEL: 06 32 /370 5206 Email: szoloszem3068@gmail.com

SZŐLŐSZEM ÓVODA MÁTRASZŐLŐS

HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2020

TARTALOM

BEVEZETŐ.....	5
ÓVODÁNK ADATAI.....	7
TÖRVÉNYI HÁTTÉR.....	8
ÓVODA BEMUTATÁSA.....	9
I. GYERMEKKÉP- ÓVODAKÉP.....	12
1.1 GYERMEKKÉP.....	12
1.2 ÓVODAKÉP.....	12
Az óvoda funkciói.....	15
Óvodai nevelésünk célja.....	15
Nevelésünk alapelvei.....	15
II. A KOMPLEX PREVENCIÓS ÓVODAI PROGRAM ALKALMAZÁSÁNAK FELTÉTELRENDSZERE AZ ÓVODÁNKBAN.....	19
2.1 Személyi feltételek.....	19
2.2 Az óvoda tárgyi, dologi feltételei.....	22
Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere.....	23
- Játéktevékenység eszközei	
- Tanuláshoz szükséges eszközök	
- Óvoda mese és szakkönyvellátottsága	
2.3 GYERMEKEINK SZOCIOKULTÚRÁLIS HÁTTERE.....	24
III. GYERMEKVÉDELMI FELADATAINK.....	25
IV. ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉS AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓD BIZTOSÍTÁSA.....	26
V. DIFFERENCIÁLT EGYÉNI KÉSZSÉG ÉS KÉPESSÉGFEJLESZTÉS.....	29
Az egyéni differenciált fejlesztés tervezése, megvalósítása:	
- Gyermekcsoporton belül: játékidőben, játékon keresztül	
- Csoportból kiemelve: egyéni készség, képességfejlesztés	
Minőségi célunk a differenciált egyéni fejlesztés területén	
VI. A CIGÁNY ETNIKAI KISEBBSÉGHEZ TARTOZÓ GYERMEKEK FEJLESZTŐ PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK MEGVALÓSÍTÁSA.....	32
VII. MIGRÁNS GYERMEKEK NEVELÉSE.....	39
VIII. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE.....	39
IX. ÓVODAI ÉLETÜNK MEGSZERVEZÉSE.....	43
- Napirend	
- Heti rend	
- Nevelőtestületünk az alábbi dokumentumokat készíti el.....	44

- Gyermek fejlődésének nyomon követése.....	44
X. ÓVODAI ÉLETÜNK HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI.....	47
XI. PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK FŐ FELADATAI.....	48
11.1 A harmonikus személyiségfejlesztés, sikeres iskolakezdés érdekében a megfelelő érettség kialakítása.....	48
Nevelésünk feladatai:	
- Az interperszonális (személyközi) kapcsolatok új formáinak kialakítása	
- Énkép, önismeret, önértékelés fejlesztése	
- Értékek, normák kialakítása	
- Erkölcsi, etikai értékek alakítása	
- Értelmi nevelés	
- Testi nevelés	
11.2 Az iskolai potenciális zavarok megelőzése érdekében szükséges feladatain.....	51
XII. HELYI NEVELÉSI PROGRAMUNK GYERMEKI TEVÉKENYSÉGFORMÁI	
NEVELÉSI CÉLJAI, FELADATAI.....	53
12.1 Természetes gyermeki megnyilvánulások.....	53
- Játék (fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére)	
- Mozgás (fejlődés várható eredménye óvodáskor végére)	
12.2. Kultúra átadás.....	56
- Anyanyelvi nevelés (fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére)	
- Egészséges életmódra nevelés területei:	
- Gyermek gondozása	
- Testi nevelés	
- Mozgás	
- Társas közösségi kapcsolatok, érzelmi nevelés és szocializáció.....	61
- Munka jellegű tevékenységek	64
- Mese – vers	66
- Ének-zene	68
- Vizuális nevelés	70
- A környezet megismerése	71
- Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései	73
XIII. TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	74
XIV. ELLENŐRZÉS,ÉRTÉKELÉS RENDSZERE.....	76
XIV. ÓVODÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI.....	79
XVI. ISKOLÁBA LÉPSHEZ SZÜKSÉGES FEJLETTSÉG SZINTJE.....	81
XVII. PARTNERI KAPCSOLATAINK.....	82

XVIII. A HELYI NEVELÉSI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES

ESZKÖZÖK, FELSZERELÉSEK.....	87
XIX. A HELYI PROGRAM FINANSZÍROZÁSA.....	88
XX. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK.....	89
Mellékletek.....	90

1.sz. ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

2.sz. GYERMEKVÉDELMI PROGRAM

„Ha előlről kezdhethném a gyermeknevelést,
fenyegetés helyett festegetésre használnám a kezemet.
Példálózás helyett példát mutatnék.
Nem siettetném a gyereket, hanem hozzá sietnék.
Nem a nagyokost játszánám, hanem okosan játszanék.
Komolykodás helyett komolyan venném a vidámságot.
Kirándulnék, sárkányt eregetnék,
Réten köszálnék, bámulnám a csillagokat.
A civakodás helyett a babusgatásra összpontosítanék.
Nem erőszakoskodnék a gyerekkel, hanem a lelkét erősíteném.
Előbb az önbizalmát építeném, azután a házamat.
Kevesebbet beszélnék a hatalom szeretetéről
és többet a szeretet hatalmáról.”

Diane Loomans

BEVEZETŐ

Pedagógiai programunk keretét a Komplex prevenció Óvodai Program adja, átdolgozva a helyi sajátosságokat figyelembe véve.

Az óvodapedagógusok befolyásoló szerepe, modell- és mintaadása, nevelőmunkája mellett, szeretetteljes, családias légkörű **óvodánk biztosítja:**

- ~ **a gyermekek eltérő szükségleteire, képességeire épülő,**
- ~ **a családi nevelést kiegészítő szocializációnak,**
- ~ **a tevékenységek rendszerének,**
- ~ **a szülők bevonásának,**
- ~ **az inkluzív nevelésnek – integrációnak megvalósítását,**
a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nemzetiségi
óvodai nevelést igénylő gyermekek integrált nevelését,
- ~ **migráns gyerekek multikulturális nevelését,**
- ~ **a sajátos nevelési igényű gyermekek segítését, fejlődésének támogatását ép gyermekek között**

Programunkat a gyermek alapvető megnyilvánulására, a mozgásra, és fő tevékenységformájára, a játékra alapozva alkottuk meg.

A kultúra átadás életkorra specifikus nevelési feladataiba szervesen integráljuk az indirekt módszerekkel történő pszichológiai fejlesztést, mellyel alakítjuk a képességeket.

Maximálisan törekszünk az érzelmi biztonságot adó kapcsolatok, az egészséges életmód, az alapvető szokás-és normarendszer megalapozására.

Maximálisan biztosítani kívánjuk az alapvető gyermeki jogokat. A napi életszervezés terén, a gyermek aktuális állapota, szükségletei, érdeklődése a meghatározó. Ezek kielégítése indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszerekkel történik.

A nevelés, vallási és világnézeti kérdésekben, semleges területen folyik

Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásaink:

- *az óvodai foglalkozások, szükség esetén logopédiai, dyslexia-megelőző foglalkozás, a sajátos nevelési igényű gyermek heti 4 óra felzárkóztató foglalkozás*
- *az óvoda létesítményeinek, eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatások igénybevételéhez*

Jó szívvel és felelősséggel ajánljuk azoknak az óvodapedagógusoknak és szülőknek, akik bíznak a gyermekek önálló fejlődésében, a személyiség kibontakozásában, de azt vallják, hogy mindehhez szükséges az elhivatott, a gyermekeket tisztelő, értő és ismerő elhivatott óvodapedagógusra.

ÓVODÁNK ADATAI

ÓVODA NEVE CÍME: Napköziotthonos Óvoda
3068 Mátraszőlős, Fő út 90.

<u>Intézmény OM azonosítója:</u> 032088	<u>Készítette:</u> Bajnócziné Bognár Erika Óvodavezető
<u>Legitimációs eljárás- Érvényességet igazoló aláírások</u>	
...../ 2020.(XI. 2.) határozatszámom elfogadta: nevelőtestület nevében	<u>Vélemény nyilvánítók:</u> Óvoda szülői szervezet nevében
...../2020. (XI.2.) határozatszámom jóváhagyta: Bajnócziné Bognár Erika Intézményvezető ph.	
<u>Egyetértést kinyilvánítók:</u> Fenntartó, működtető nevében Nagy Ádám Polgármester Ph. Nemzetiségi Önkormányzat nevében ph.	
<u>Hatályos:</u> 2020. november 2.-től	
<u>Dokumentum jellege:</u> Nyilvános	<u>Verzió szám:</u> 1/2020
<u>Iktatószám:</u>/ 2020.	Az eredeti aláírt példány az intézmény <u>Megtalálható:</u> Napköziotthonos Óvoda vezetői irodájában található 1 példány a Mátraszőlősi, Polgármesteri hivatal irodájában található

TÖRVÉNYI HÁTTÉR

Törvényi előírások figyelembe vétele

A program a 137/1996. (VIII.28.) számú Kormány rendelet értelmében, az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült, magába foglalva a hazai és a helyi óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit, szem előtt tartva az, 1993. évi LXXIX. Köznevelési törvényt valamint, az azt módosító 1999. évi LXVIII. számú törvényt, majd 2011.évi CXC. törvényt a köznevelésről, annak végrehajtási rendeleteit, köznevelés távlati fejlesztésének stratégiáját, a megyei és községi köznevelési koncepció irányelveit. Ezen kívül program az alábbi törvényeket, rendeleteket figyelembe vételével készült:

- 32/1997. (XI.5.) számú-, valamint az azt módosító 19/2001. (III. 29.) OM rendelet és a18/2002.(IX.29.) OM rendeletről, a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvei
- 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmányáról
- 23/1997. (VI.4.) számú MKM rendelet és az azt módosító 37/2000. (X. 29.) rendelet a Fogyatékos gyermekek nevelésének irányelveiről és az azt módosító 2/2005.(III.1) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és jogairól
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- 185/1999. (XII.13.) Korm. Rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. Rendeletet módosítja
- 1/1998. (VII. 24.) OM rendelet a kötelező felszerelési- és eszköz normáról
- 36/1999. (VIII. 24.) OM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról
- 3/2002. (II. 15.) OM rendeletet a Köznevelés minőségbiztosításáról és minőségfejlesztéséről
- A többször módosított 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési – oktatási intézmények működéséről
- 19/2002. (V.8.) OM rendelet a köznevelési intézmények elhelyezésének és kialakításának építészeti és műszaki követelményeiről
- 36/1999. (VIII.24.) OM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról
- 2003. évi CXXV. törvény az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség elmozdításáról
- 2007. évi I. tv. A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról
- 1990. évi LXV. tv. 41§. a helyi önkormányzatok társulásáról
- 1997. évi CXXXV. törvény 8. §. /1/ és /4/ az intézményfenntartó társulásokról
- 36/1999. (VIII.24.) OM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról
- 2011. évi CXC. törvény A nemzeti köznevelésről
- 368/2011. Kormányrendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról (államháztartás részét képező intézmények számára)
- 363/2012. (XII.17.) Korm.rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény
- Mátraszőlős Község Önkormányzata 25/2018.(XII.28.) sz. Esélyegyenlőségi programja

ÓVODA BEMUTATÁSA

Helyzetkép az Óvodáról

Az óvoda társadalmi háttere, helyi szokások. Az óvoda gyermeklétszámának alakulása, összetétele, pedagógiai program vázlata - elképzelések, összefüggések.

Óvodánk bemutatása:

Nógrád megye északi részén helyezkedik el, mint kisközség Mátraszőlős. Településünkön egy óvoda működik, mely a falu központjában található.

Valamikor ez egy szolgálati lakás volt és két tanterem az iskolások számára.

Önálló udvarral rendelkezünk, amelyet az óvoda SZMK és az óvodai dolgozók segítségével próbálunk szebbé, egészségesebbé tenni a cserjék, fák ültetésével.

Napköziotthonos óvodánkba 50 kisgyermek jár, két csoportban. Jelenleg óvodánk dolgozóinak száma 6 fő, ebből négy szakképzett óvónő, és két dajka, melyből az egyik rendelkezik a közoktatási törvényben előírt szakképesítéssel.

Munkánkat segíti egy konyhai dolgozó és egy közmunka programban foglalkoztatott takarító.

Gyermekeink nagy része hátrányos helyzetű, és etnikai családból származnak. Ezeknek, a gyerekeknek a családi nevelése sok kívánnivalót hagy maga után. A gyermekek sivár, élmény szegény, egészségtelen környezetből érkeznek nap-mint nap az óvodánkba.

Tudatos, tervszerű munkánk alapja, a gyermeki személyiség megismerése és fejlesztése. Törekszünk arra, hogy a környezetünket a gyerekek vizuálisan is birtokba vegyék.

Az intézményben, 2 gyermekcsoportban történik az oktatás megszervezése. A csoportok szerkezete részben osztott: kis-középső és középső-nagy csoport. Az intézmény felmérése alapján a gyerekek 100 %-a, a körzetünkben lakik. Az óvodában a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma minden évben változik.

Az alapvető adatokból kitűnik, hogy az intézmény nem folytat szegregált oktatást - szervezési gyakorlatot. A gyermekek családi hátterének, társadalmi helyzetének, szocializációs gondjainak ismeretében a felzárkóztatást, ugyanakkor a környezeti nevelés, a környezet és a természetvédelem kiemelésében látjuk megvalósítani céljainkat. A csoportszobák szépítésével, esztétikussá tételével, természetes anyagok felhasználásával, a népművészet becsempészésével, a néphagyományok őrzésével az alapvető, a derűs légkör alakításához szükséges alapkövet leraktuk. Az óvodapedagógusok pozitív személyes attitűdje ezt csak emelni tudja

Fontosnak tartjuk az etnikai kisebbség képviselőivel való kapcsolattartást, az óvodai nevelés célja, feladatai részleteivel való megismertetést. Elmaradhatatlan a családok meglátogatása, körülményeik megismerése. Vannak kiemelkedően jó módú családok is, vannak viszont nagyon

hátrányos helyzetűek is. Ez utóbbi családok felkarolását látjuk legfontosabbnak, és ezen családok gyermekeit óvodába irányítjuk már három éves kortól. Ebben a gyermekvédelmi felelős, védőnő, valamint a gyermekjóléti szolgálat segítenek. Az óvodás kor a személyiségfejlődés szempontjából fontos szakasz. A mélyen átélt élmények befolyásolják a gyermekek értékrendjét. Fontos számunkra, hogy az óvodában töltött minden nap élmény legyen a gyermekek számára, érezzék jól magukat, fogadják el egymást, önként vállalt tevékenység közben szerezzenek ismereteket, fedezzék fel a körülöttük lévő világot, óvják és védjék azt. A szolgáltatott adatok alapján a pedagógus ellátottság megfelelő.

Óvodánk 2 csoportos, vegyes csoportszerkezetű, falusi óvoda. A gyermekek 3 -7 éves korúak, akik a két csoportban (pillangó, katica) egyenlő arányban járnak. Többségük halmozottan hátrányos helyzetű, ami elsődleges szempont a feladat és célrendszerünk meghatározásában. Valamint a nemzetiség óvodai nevelés és anyanyelveinek figyelembevételével, a multikulturalitás beépítésével, az SNI - is gyermekek „befogadásával”, a gyermekvédelem súlypontossá tételével, a prevenció - korrekció tevékenység kiemelésével bővült. Mindezen erősségek beépítésével egy időben olyan családi légkör megteremtésére törekszünk, hol a másság elfogadásával a szeretetteljes, gyermekközpontú, érzelmi biztonságot nyújtó, a szocializációs készségek kibontakozását segítő nevelési elveket valljuk. Óvodánk helyi programja átfogja az óvodáskor nevelő, fejlesztő programját, a helyi igényekre és az óvodánk hagyományaira épült. Az óvodánk épülete földszintes, 3 tágas, nagy alapterületű csoportszobával, melegítő konyhával. A három csoportszobából két termet foglalnak el a gyermekek, a harmadik termet fejlesztő szobaként használjuk. Azonban szeretnénk újra csoportot indítani benne. A tornafelszerelésünk megfelelő. Az udvari beépített játékok felülvizsgálata az előző évben megtörtént, sajnos nem felelnek már meg a követelményeknek. Az Önkormányzat pályázat útján nyert udvari eszközöket, melyek beépítésére hamarosan sor kerül. A tágas udvaron sok kihasználatlan területünk van még, melyet szeretnénk hasznossá tenni. Kialakításra vár egy „Ovikert” egy fedett terasz, egy „Kresz park” az elkövetkezendő időkben.

A szolgáltatott adatok alapján az oktatás infrastrukturális feltételei megfelelőek.

Az épület korszerűsítése az elmúlt 5 évben megtörtént: új nyílászárók, napelemek kerültek beépítésre, az épület szigetelése is megvalósult.

Fontos lenne azonban a technikai eszközök bővítése, az udvari játékok korszerűvé tétele, bővítése.

Tornateremmel, gyermekelkülönítővel nem rendelkezünk, amennyiben lehetőség adódik, pályázat útján szeretnénk ezeket megvalósítani. Az esetleges harmadik csoport újra nyitása esetén szükséges lesz egy fejlesztő szoba kialakítása is.

Óvoda gazdasági-társadalmi környezete:

A község lakossága: kb. 1800. fő. Összetételét tekintve magyar és a roma etnikumhoz tartozó emberek. Arányukat tekintve kb. 30-70 %. A roma kisebbséghez tartozók teszik ki a nagycsaládosok körét. Óvodásaink összetételét tekintve 50% a beíratott roma származású gyermekek száma.

Jellemző a nagymértékű munkanélküliség, az elszegényedés, az egyre romló életszínvonal. Bár kisebb vállalkozások működnek, de jellemzően nem adnak munkát a község lakosságának.

A közmunkaprogram keretében jelentős létszám foglalkoztatott, ami ideig-óráig segít a családok felszínen maradásában. Néhányan ingáznak, mert munkalehetőség csak távolabb kínálkozik.

A családoknál több generáció él egy fedél alatt, a család bevételét többnyire a segélyek, támogatások teszik ki. Ebből következik, a növekvő szociális gondoskodás, a gyermekvédelmi támogatást igénylők száma.

A községben értékes műemlékek, turisztikai lehetőség rejlik.

A községben vezeték ivóvíz van, a csatornázással együtt.. Gyermekeink családjainál azonban még sok helyen nincs rákötve a vezeték vízellátásra, fürdőszobával, benti illemhellyel nem rendelkeznek.

Szociokulturális háttér

Az óvodába beíratott gyermekek 50 %-a a roma nemzetiséghez tartozik.

Felismerve a különböző szociokulturális háttérből érkező gyermekek közötti különbségeket, a roma nemzetiség szükségleteit, valamint a felzárkóztatás problémája vezette a nevelőtestületet a tanulási készségek- képességeket megalapozó, tanulási zavarok megelőzését szolgáló program kidolgozásához.

Az életkörülményekben negatív irányban változó elmozdulás módosította az óvodával szembeni elvárásokat is.

A gyermekeink nagy része komfortos lakásokban, munkanélküli szülők gyermekeként él. A gyermekek 90%-a gyermekvédelmi támogatásban részesül, térítési díjat nem fizet. A szülők többsége szakképzetlen.

Figyelembe kell vennünk a roma emberek eltérő szokásrendszerét és kulturális hátterét is. Ehhez támaszkodnunk kell a Roma kisebbségi Önkormányzat segítségére.

Óvodai nevelésünk alapvetően a megfelelő szokásrendszerek kialakításával kezdődik (alapvető higiéniai szokások kialakítása, beszédkultúra, kommunikáció megalapozása, viselkedéskultúra stb.

I. GYERMEKKÉP -ÓVODAKÉP

1.1 Gyermekkép

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Fejlődését meghatározzák az öröklött tulajdonságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a környezeti hatások, melyek spontán és tervszerűen szervezettek lehetnek. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. A gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A gyermek külön-külön egy személyiség, akinek fejlesztésében egyénre lebontott módszereket alkalmazunk.

A befogadás, az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek gondozását, fejlesztését fontos feladatunknak tartjuk.

Ezért fejlesztési stratégiánk kimunkálásában minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést. Ebből következően:

- gyermekközpontú, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik
- az óvoda-iskola átmenet megkönnyítésére,
- elősegítve a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósítását
- biztosítva a szabad játék kitüntetett szerepét

Nevelésünk gyermekközpontúsága:

- A gyermek végtelen szeretet, különbözőségének és egyéni különbségeknek tisztelet
- A gyermek életkorhoz igazodó szükségleteinek ismerete és figyelembe vétele
- A gyermek testi, szociális, érzelmi és értelmi fejlődésének ismerete
- A fejlődés, fejlesztési területekre kiterjedő figyelmem.

1.2 Óvodakép

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének optimális feltételeit az óvoda funkcióin keresztül.

Az óvodakép közös megfogalmazása azoknak az elemeknek az összegyűjtését tette szükségessé, amelyet intézményünk vállal. Ennek figyelembe vételével a kialakított óvodaképre a következők a jellemzők:

- ~ Óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi élet kiegészítője, a gyermekek be-óvodáztatásától az iskolába lépésig
- ~ Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődéséhez neveléséhez a szükséges feltételeket, a szabad játék lehetőségét.
- ~ Az intézménybe beíratott gyermeke számára megteremti az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört
- ~ Funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő- személyiségfejlesztő
- ~ Közvetetten segíti az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek, képességeinek kibontakoztatása mellett az életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.
- ~ Az óvodánk tárgyi környezetével, valamint tevékenységrendszerével, a dolgozók személyes példamutatásával segítik a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását.
- ~ Az óvodai nevelésben alkalmazott összehangolt pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez igazodnak és biztosítják minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- ~ A nemzeti etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelésében támogatjuk a befogadás lehetőségét, a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- ~ Beszélő környezetével biztosítja a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartását, a gyermeki kérdések támogatását, a mindennapi anyanyelvi és értelmi fejlesztést.

A nevelő-oktató intézmények nyitottságát egyre fontosabbnak tartjuk:

Nyitottság:

- ~ elsősorban a szülők számára (az óvoda-család kapcsolata),
- ~ a fenntartó számára,
- ~ a régióban dolgozó óvodapedagógusoknak,
- ~ nevelési-oktatói intézményeknek,
- ~ civil szervezeteknek,

Óvodán belül a gyermekcsoportok között az átjárás biztosítása (az érdekes tevékenységekben, a vegyes összetételű csoportokban) életkor szerint, ahol előzetes bejelentés után az érdekeltek bármikor betekinhetnek óvodai életünkbe részt vehetnek pedagógiai munkánkban, (a szakmai kompetencia határainak tiszteletben tartásával).

- ~ **A NYITOTT ÓVODA**, a szűkebb környezet igényeihez igazodva, s azok által befolyásolva, szakmailag önálló intézményként elsősorban a gyermekek nevelését és a családi nevelés kiegészítését vállalja fel.
- ~ **Óvodánk** küllemében is és a nevelőmunka tartalmi színvonalát tekintve is maradjon a település kiemelkedő intézménye. A nyitottság megtartása, növelése mellett a tágabb környezet igényeire is építve, szakmailag önálló nevelési intézményként működik. Az óvoda a gyermekek 3. életévétől az iskolába lépésig nevelő intézmény

. A gyermekek szociokulturális élettere miatt az óvó-védő szociális, valamint a nevelő-személyiségfejlesztő funkciója hangsúlyos

Nyitott óvodánk jellemzői:

- ~ a családi nevelés meghatározó a gyermek személyiségfejlődése során: kultúrát,
- ~ értéket közvetít és képvisel,
- a családok megismerése (családlátogatás, környezettanulmány) elsődleges, fontos a türelem, elfogadás empátia a gyermek érdekében, a jó kapcsolat kialakítása a szülőkkel, olyan közösségi rendezvények, események szervezése, melyek a családok együttműködésére épülnek(kultúra-közvetítés, szabadidő szervezés)
- ~ a veszélyeztetett gyermekek alapellátásban való gondozása, a veszélyeztető tényezők megszüntetésére törekvés, széles körű intézményi és társadalmi kapcsolatokon keresztül,
- ~ szülőbevonás, az óvodai élet történéseinek aktív részesei a családok, családtagok.

Milyenek az óvodapedagógusok és munkatársaik?

- ~ elfogadják és tisztelik a kisgyermeket,
- ~ ismerik a családokat (szükségletek, értékek, kultúra),
- ~ ismerik a szülők véleményét az óvodai nevelőmunkáról,
- ~ bevonják a szülőket az óvodai életbe, szakmai támogatást és szolgáltatást végeznek (fejlesztőpedagógus, jogász, családgondozók, gyermeknevelési tanácsadás, logopédus, gyermekjogi képviselő),
- ~ folyamatosan bővítik szakmai ismereteiket.
- ~ kapcsolatot építenek ki a gyermekek tágabb családi környezetével is,
- ~ a nemzetiség kulturális értékeit tiszteletben tartják, működtetik a jelzőrendszert, közvetítő szerepet töltenek be a speciális szolgáltató és szociális intézmények

között,

- ~ közösen biztosítják a tapasztalat- és élményszerzés lehetőségét, be és elfogadják a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket,
- ~ örömmel fogadják és gondoskodnak a migránsgyermekről.

Óvodai nevelésünk célja:

Hogy óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és az egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermekek ellátását is).

Óvodai programunk a 3 éves kortól iskolába lépésig ép és különleges bánásmódot igénylő gyermekek-nemi, faji, vallási, nyelvi és nemzetiségi hovatartozásától függetlenül- fejlődésének támogatását és személyiségük harmonikus fejlesztését célozza: az egyszeri és megismételhetetlen egyén (gyermek) adottságainak, képességeinek és szükségleteinek (testi, lelki, szellemi) kibontakoztatása által, az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével, hagyományaik, kulturális értékeik ápolásával, kiemelt védelem és gondoskodás mellett.

Ezen belül kiemelt célunk:

A 3-7 éves gyermekek eltérő fejlődési ütemének és érési jellemzőinek szem előtt tartásával a gyermeki személyiségfejlődéshez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával játékos keretek között alakítani az egészséges sokoldalú személyiséget, a gyermek környezettudatos szemléletét a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, érzelmi, értelmi érettséget.

- ~ **A cigány nemzetiségű gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően ismerik kultúrájuknak elemeit, szokásait, ezáltal erősödik identitás tudatuk.**
- ~ Alapító Okiratunk tartalmazza **Nemzetiségi Gyermekek Óvodai Nevelésének biztosítását.** Kiemeli azokat a műveltségi területeket, a fejlesztés jellemzőit, kulturális értékeit, amelyeket az irányelvek alapján figyelembe kellett vennünk.

- ~ Az **Óvodai Programunk** az óvodánkba járó valamennyi kisgyermek - legyen az magyar, külföldi, sajátos nevelési igényű, nemzetiségi - együttnevelésének, integrációjának megvalósítását eredményezi.
- ~ A **Sajátos nevelési igényű gyermekek** integrált óvodai nevelése, ellátása (az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság véleménye alapján egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral) küzd
- ~ **A sajátos nevelési igényű gyermekeknél érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok, és csökkennek a sajátosságokból adódó különbségek**
- ~ **A tehetséges gyermek átlag feletti speciális egyéni képességei felszínre kerülnek, fejlődnek**
- ~ **A hátrányos helyzetű gyermekek összehangolt integrált nevelése révén, az esélyegyenlőség növekszik, az indulási hátrányok csökkennek az iskolába való átmenet, zökkenő mentesebbé válik**

Nevelésünk alapelvei:

- A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés, és bizalom övezi.
- Tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból.
- Az óvodai élet minden területén, a nevelés folyamatában a gyermek mindenekfelett álló érdekét vesszük figyelembe:
 - ~ megfelelő színvonalú szolgáltatás biztosítása,
 - ~ az óvodai élet minden területén az egyenlő hozzáférés biztosítása,
- minden segítséget megkapjon készsége, képessége, tehetsége kibontakoztatásához, személyisége fejlesztéséhez. A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.
- Pedagógiai intézkedéseink a gyermek személyiségéhez igazodnak.

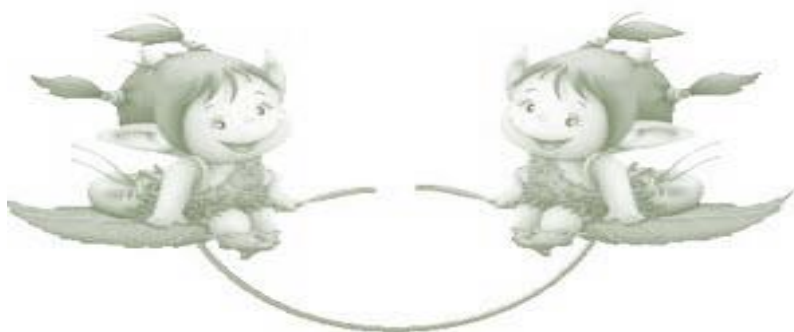
A gyermekek számára az aktív, örömteli óvodás évek a későbbi kapcsolataikat is befolyásoló szeretetteljes légkör az, amire felnőtt életüket alapozhatják, és ehhez minden feltételt és segítséget meg kell adnunk.

A gyermekek jogait tiszteletben tartva az eredményes, hatékony pedagógiai munka érdekében fontosnak tartjuk:

- A derűs, vidám, nyugodt, otthonos légkör megteremtését, ahol a gyermekek biztonságban érzik magukat.
- A szabad mozgás, a szabad tevékenykedés, az önállóság, a kezdeményezés feltételeinek megteremtését.
- A gyermekek életkorának, egyéni fejlettségének megfelelő állandó szokások, ritmikus életrend, hagyományok kialakítását.
- A közösségbe való beilleszkedés, a baráti kapcsolatok alakulásának segítését.
- A gyermekek egyéni adottságának megfelelő maximális fejlesztést – minden gyermek a saját szintjéhez, önmagához képest fejlődjön és érje el, vagy közelítse meg az életkorára jellemző szintet. A kiemelkedő képességgel rendelkező gyermekek számára biztosítjuk tehetségük kibontakozását, egyéni fejlesztéssel, a differenciált egyéni bánásmód tudatos alkalmazásával, keresve az értékeket, és ezeket pozitív megerősítéssel kondicionáljuk.
- A gyermekek szociális helyzetéből adódó különbségek csökkentését, az egyenlő hozzáférés elvének szem előtt tartásával azt pótolni, nyújtani, ami otthonukból hiányzik – különös figyelmet fordítva a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre.
- A gyermekek személyiségének komplex fejlesztését (készségeiknek, képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön), az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérése érdekében.
- A család és az óvodai nevelés összehangolását, nyílt, őszinte, közvetlen, segítőkész kapcsolat kialakítását a szülői házzal.

Arra törekszünk, hogy intézményünk a társadalmi és a helyi igényeknek megfelelő szolgáltatást nyújtson. Ennek érdekében: folyamatos, önértékelésen alapuló minőségfejlesztési tevékenységre törekszünk.

Céljaink, feladataink eredményes megvalósítása érdekében fontosnak tartjuk szakmai fejlődésünket, az önképzést, illetve a szakmai továbbképzéseken való részvételt.

II. A „KOMPLEX PREVENCIÓS ÓVODAI PROGRAM” ALKALMAZÁSÁNAK
FELTÉTELRENDSZERE ÓVODÁNKBAN

2.1 Személyi feltételeink:

Engedélyezett álláshelyeink száma: 6 fő

Pedagógus álláshelyek száma: 4 fő

1 fő óvodavezető

3 fő óvodapedagógus

Iskolai végzettség: 4 fő felsőfokú iskolai végzettség

Nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak álláshelyeinek száma: 2 fő

2 fő dajka

Iskolai végzettség: 2 fő (1 fő végezte el a dajkaképzőt)

Technikai álláshelyeink száma: 1 fő

Külső segítő szakemberek: 1 fő gyógypedagógus megbízási szerződéssel

1 fő logopédus megbízási szerződéssel

1 fő gyógytestnevelő pedagógiai Szakszolgálat által biztosított

Más szakfeladaton lévő alkalmazott: 1 fő Konyhai dolgozó

Iskolai végzettség:

Az intézmény engedélyezett létszámát éves szinten a Képviselő-testület határozza meg.

A nevelőtestület képzettség mutatói:

Óvóképző főiskolát végzett	4 fő
Másoddiplomával rendelkezik	1 fő Mentálhigiénikus
Szakvizsgával rendelkező	1 fő

Különböző továbbképzéseken, képzésekben szerzett ismeretek, kompetenciák óvodán belüli átadása

Szociális szervező	1 fő

Óvodapedagógus

A pedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent, példakép a gyermekek előtt. Alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése. Pedagógiai és pszichológiai felkészültségével **tartsa szem előtt a következőket:**

- ismeri a rábízott gyermekek életkori szükségleteit,
- sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységeken keresztül gondoskodik az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak közvetítéséről,
- alkalmazza a differenciált, egyéni fejlesztést, különös figyelmet fordítva a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre,
- a gyermek fejlődését nyomon követi, erről a szülőt tájékoztatja,
- módszereit változatosan alkalmazza a különleges nevelési igényű gyermekekre is,
- rendelkezik a gyermekek iránt megnyilvánuló együtt érző, oda- és ráfigyelő magatartással,
- etikusan viselkedik az óvodán belül és kívül,
- igénye van az önképzésre, részt vesz a továbbképzéseken,
- problémamegoldó képességgel rendelkezik,
- a család mellett (és nem helyett) partnerként részt vesz a nevelési folyamatban,
- a gyermekek fejlődését szolgáló módszereket, értékeket, normákat közvetíti a szülők, kollégák felé,
- a Komplex Prevenációs óvodai Program alapján, a gyermeknevelés során megválasztja módszereit, eszközeit,
- gondoskodik a gyermek testi épségének megóvásáról,
- közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában,
- a gyermekekkel elsajátíttatja a közösségi együttélés szabályait,
- a gyermekeket a helyes magatartási normák betartására neveli,
- törekszik a környezettudatos magatartás kialakítására,
- az óvodai élet minden területén, minden gyermek számára biztosítja az egyenlő hozzáférést,

- tiszteletben tartja a gyermek és a szülő jogait.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű **a nevelő-oktató munkát segítő-, és a technikai dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése is.** Munkájuk nélkülözhetetlen az óvoda zavartalan működése, kitűzött céljaink, feladataink megvalósítása érdekében.

Intézményünk továbbképzési programját úgy állítjuk össze, hogy biztosítsuk a szakmai felkészülést a helyi nevelési program végrehajtásához, illetve a minőségbiztosítással kapcsolatos feladatok ellátását. A jövőben is kiemelt figyelmet fordítunk a szakmai fejlődésre, valamint a minőségbiztosítással kapcsolatos feladatok ellátására.

"A program hatékonyságát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége." (Porkolábné Dr. Balogh Katalin Komplex Prevenációs óvodai Program")

Fontosnak tartjuk a technikai dolgozók továbbképzésének megszervezését is.

Az óvoda tárgyi – dologi feltételei

Az óvoda épületének főbb jegyei

Óvodánk a község, két csoportos nevelési intézménye régi iskolaépületben foglal helyet. A helyiségek felszereltsége, az óvoda udvara felülvizsgálatot igényel.

Intézményünkben **a folyosó részén adott a lehetőség egy óvoda könyvtár létrehozására**, amely, lehetőséget, segítséget tud adni a kolléganők felkészülésre, illetve nyugodt, esztétikus környezetet biztosít a az óvodába érkezéskor.

Internet kapcsolattal rendelkezünk. Szeretnénk, ha a csoportok is használhatnák egy-egy foglalkozáson az ismeretek bővítésére. Ehhez megfelelő eszközöket kell biztosítani a csoportszobákba.

Logopédiai-felzárkóztató szoba kialakításával biztosítjuk a nyugodt, zavartalan munkafeltételt a Nevelési Tanácsadó munkatársának, a gyógytestnevelésnek illetve a fejlesztőpedagógusnak, akik hetente összesen négy alkalommal foglalkoznak a rászoruló gyermekeinkkel.

A foglalkozásokat a harmadik, jelenleg nem használt csoportszobában tartják a szakemberek.

Orvosi szobával nem rendelkezünk. A zárható gyógyszeres szekrény készen van a gyógyszerek megfelelő tárolásához!

Mind a két csoportszobába szekrénysor található nyitott és polcos rendszerrel, így lehetőség van a csoporton belül is a szükséges eszközök esztétikus tárolására.

Régi kisbútorok átalakításával, mindkét csoportban folyamatosan kialakításra kerülnek a gyermeki tevékenységformáknak, leszeperált területei (babaszoba, bolt, ábrázoló és barkácsolás helye, építő rész stb.)

Az új gyermek székek és asztalok beszerzése megtörtént az elmúlt években.

Az elmúlt évben új öltözőszekrényeket kaptunk, melynek köszönhetően a folyosónk is esztétikussá vált.

A folyosót a dolgozók kreativitását felhasználva vidámabbá, otthonosabbá tettük a dekorációkkal.

Az Alapító okirat módosításával új névtáblát kell kifüggeszteni, és minden hivatalos helyen jelezni kell a változást.

A gyermekcsoportok munkáinak elhelyezésére, valamint a szülők tájékoztatására a folyosón, az öltözőben van lehetőség, melynek kinézetén még alakítanunk kell.

Intézményünk folyamatosan apró lépésekkel, de szeretnénk, ha megújulna a mai kor igényeihez igazodva. Szeretnénk a nyugodt, zavartalan munkavégzés feltételeit, környezetünk esztétikusan kialakított, rendezett képét kialakítani.

A folyamatos fejlesztésre, elképzeléseink megvalósítására külön tervet készítünk, melyet minden nevelési év kezdetén a nevelési program kiemelt feladataihoz, anyagi erőforrásainkhoz igazítva alakítunk ki.

A pedagógiai munka dokumentációi

Az óvodában használt kötelező nyomtatványok:

- Felvételi előjegyzési napló
- Felvételi mulasztási napló
- Óvodai csoportnapló
- Óvodai törzskönyv
- Gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

– Vezetésük a törvény által előírt módon szükséges.

– A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek anamnézisének, valamint a testi, szociális, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésével kapcsolatos információkat képességekre, készségekre, részleteire lebontva tartalmazza az óvodai nevelés teljes időszakára kiterjedően.

– Egyéni személyiségnapló mellett az egyéni fejlesztési tervek vezetése kötelező.

– Tématervek, szervezési feladatok, élményszerzések, szülősegítők és egyéb egyeztetések dokumentuma.

– A gyermekek egyéni orvosi, egészségügyi dokumentációja. Pályázatok által előírt egyéb dokumentumok vezetése.

2.2 Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere

• *A játéktevékenység eszközei*

Minden gyermekcsoportban biztosított a játéktevékenység tárgyi feltétele. (megfelelő hely, játékeszközök). A fejlesztőjátékok a helyi nevelési program alapját képezik. Az életkornak, fejlettségnek megfelelő képességeket-képességeket fejlesztő, speciális, jó minőségű játéktár bővítésére van szükség..

- **A tanuláshoz szükséges eszközök**

Folyamatosan és célirányosan fejlesztettük, illetve bővítjük szakmai eszköztárunkat. Legfontosabb feladatunknak a mozgásfejlesztő eszközök minőségi és mennyiségi beszerzését tekintettük (udvarit és csoportszobait egyaránt). Különböző tornaszerek és eszközök állnak rendelkezésünkre, ill. ennek bővítése folyamatosan szükséges

Az óvodai tanulás eszközeinek tekintjük a fejlesztőjátékokat és a mozgásfejlesztő eszközöket is. Ezen túlmenően szertárunk eszközállománya megfelelő feltételeket teremt.

Audiovizuális eszközállományunk szegényes. Egy diavetítőnk van, diafilmek nélkül.

Mindkét csoportban van cd-s rádió magnó. Projektorral rendelkezünk.

Eszközállományunkra jellemző, hogy minden tevékenységhez rendelkezünk alapvető eszközökkel, azonban folyamatos fejlesztésük, pótlásuk időszerűvé vált!

- **Óvodánk mese- és szakkönyvellátottsága**

Mesekönyv ellátottság: A törzsállomány minden csoportban az életkori sajátosságoknak megfelelően rendelkezésre áll, de nagy szerepet kapnak a mindennapokban a pedagógusok otthonról hozott saját könyveik. Nagy szükségünk lenne a kiscsoportos korosztály számára a megfelelő minőségű könyvek beszerzésére.

Szakkönyvellátottság: A fejlesztés, különös tekintettel a választott programmal kapcsolatos kiadványok beszerzésére, kiemelt céljaink között szerepel.

2.3. Gyermekünk szociokulturális háttere

Az óvodánkba járó 48 fő gyermek közül 50% roma származású. Gyermekünk 72 % - a él teljes családban, 30 % - a 3 vagy több gyermekes családban. Igen magas az ingerszegény, nehéz körülmények között élő hátrányos helyzetű gyermekek száma 70 %, ebből 50 % halmozottan hátrányos helyzetű. A hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek többsége munkanélküli.

Alkalmi munkákból, segélyekből és a családi pótlékból élnek, nagyon nehéz körülmények között.

Lakáskörülményük rossz. Általában szoba-konyhás, komfort nélküli , vagy félkomfortos lakásban, több generáció él együtt. Ezek a gyermekek igen csekély segítséget kapnak családjuktól mind anyagi, mind szellemi vonatkozásban. A családban központi helyet foglal el a megélhetésért vívott "küzdelem". Kevés idő jut a gyermekekre.

Gyermekeink ismeretei minden területen hiányosak. Kolléganőimmel fokozott figyelmet fordítunk arra, hogy a jelentkező, nehéz szociális körülmények között élő gyermekek bekerüljenek az óvodába, ill. folyamatosan és rendszeresen járjanak. Csak így biztosított számukra az életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő fejlődés, fejlesztés. Ezeknek a gyermekeknek csak akkor van esélyük a sikeres iskolakezdeményezésre, ha minél több időt töltenek az óvodában.

III. GYERMEKVÉDELMI FELADATAINK

A gyermekvédelem kiemelt helyet foglal el óvodánk életében. Gyermekünk többsége igen nehéz körülmények között él. Tapasztalataink szerint fokozatosan növekszik a munkanélküli szülők száma, mely komoly gondot okoz a családban. Ezért nagyon fontos az egyéni sorsokkal való törődés, a családgondozás, az esetek segítése.

Célunk, hogy feltárjuk mindazon körülményeket, amelyek a gyermekek fejlődését hátrányosan befolyásolják.

Feladatunk: az óvodai kereteknek megfelelően megadjunk minden segítséget a hátrányok csökkentéséhez és kompenzáljuk lehetőségeink szerint azokat, a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között.

Fokozott figyelmet fordítunk a veszélyeztetettség megelőzésének lehetőségeire, amely csak a korai felismerés, felderítés alapján lehetséges. Ennek érdekében elengedhetetlen a gyermekek ismerete, a személyiségfejlődésükben jelentkező változások, problémák korai felismerése, ill. a nyílt, őszinte kapcsolat kiépítése a családdal. Csak a kolléganők gyermekszeretete, kitartó, empátiát sugárzó, diszkrét magatartása vezethet olyan bizalomteljes kapcsolat kialakításához, melyben a szülők elmondhatják gondolataikat, problémáikat (pl. életkörülményeikben bekövetkezett változás: munkanélküliség, anyagi problémák stb.), ill. segítséget kérhetnek.

Fontos a család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése és ezzel együttesen a gyermek iránti felelősség ébren tartása. Tapintatos személyes kapcsolat kialakítása azon családokkal, akik segítséget kérnek, vagy láthatóan segítségre szorulnak. A titoktartási kötelezettség minden családokat érintő kérdésben érvényesül.

A probléma megoldását a szülő nyitottsága vagy zártsága határozza meg. Amennyiben a közvetlen viszony kialakulását valamilyen körülmény akadályozza, úgy az óvodán belül kiemelt személyes törődéssel és fejlesztéssel igyekszünk a gyermek fejlődését segíteni. Amennyiben a szülői együttműködést sikerül elnyernünk, úgy az óvodán belüli törődés kiegészül a családi, vagy külső segítséggel (Nevelési Tanácsadó, Gyermekvédelmi ügyintéző PMH. Gyámhivatal, Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat).

A gyermekvédelmi munka koordinálását a gyermekvédelmi felelős látja el.

Gyermekvédelmi tevékenységünk három területre terjed ki:

- ~ a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére,
- ~ feltárására,

~ megszüntetésére.

- Fő szempontunk a megelőzés, illetve ennek érdekében együttműködés a családdal.

- **A még hatékonyabb gyermekvédelmi munka érdekében a gyermekvédelmi megbízott:**
 - ~ segítse az óvónők felderítő tevékenységét, a veszélyeztetettség kritériumainak intézmény szintű meghatározását,
 - ~ hangolja össze a gyermekvédelmi munkát intézményünk óvónői között, különös tekintettel a megelőzés lehetőségeire,
 - ~ szükség esetén végezzen családlátogatást a csoportvezető óvónővel,
 - ~ elemezze az intézmény gyermekvédelmi helyzetét, tegyen javaslatot az aktuális feladatok meghatározására,
 - ~ tájékoztassa a szülőket azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
 - ~ tartson kapcsolatot általában és konkrét esetekben a Nevelési Tanácsadóval, Gyermekvédelmi ügyintézővel, a Családsegítő Szolgálattal valamint a Gyermekjóléti Szolgálattal.

- Az esélyegyenlőség, valamint az egyenlő bánásmód követelményeinek gyakorlati megvalósítása.

- Óvodakezdéstől (3 éves kortól) a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felmérése, nyilvántartása.

Minőségi célunk a gyermekvédelmi munka területén:

- Az óvodai kereteknek megfelelően megadunk minden segítséget a hátrányok csökkentéséhez és kompenzáljuk lehetőségeink szerint azokat, a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között.
- A gyermeki jogok érvényesülését óvodai életünk minden területén biztosítjuk: „A gyermeknek joga, hogy képességeinek, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön...”
- A titoktartási kötelezettség minden családokat érintő kérdésben érvényesül.

IV. AZ ESÉLYEGYENŐSÉG, VALMINT AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓD

KÖVETELMÉNYÉNEK BIZTOSÍTÁSA

Intézményünknek az esélyegyenlőség, valamint az egyenlő bánásmód követelménye biztosítása érdekében a következő feladatai vannak:

- Az óvodai háttérből adódó, esélyegyenlőséget, valamint az egyenlő bánásmód követelményét sértő körülmények feltárása, valamint azok kezelési módjának meghatározása:
 - ~ az óvodai nevelésbe történő bekapcsolódás,
 - ~ a követelmények teljesítése,
 - ~ a mulasztások,
 - ~ a csoport vagy személy jogellenes elkülönítése,
 - ~ az iskolába lépésre való felkészítés, valamint
 - ~ az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások, és a neveléssel kapcsolatos jutalmazások.

- A családi háttérből fakadó esélyegyenlőséget, valamint az egyenlő bánásmód követelményét sértő körülmények feltárása, valamint azok kezelési módjának meghatározása:
 - ~ így a családi háttér iskolai végzettsége,
 - ~ a csonka család okozta problémák, feladatok,
 - ~ a család szociális, anyagi helyzete.

- Az óvoda azon együttműködési kapcsolatainak meghatározása, illetve a kapcsolattartásban ellátandó feladatok leírása, melyek segítik az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményének megtartását:
 - ~ a megfelelő óvodai légkörrel, az intézményi lehetőséggel kapcsolatos feladatok,
 - ~ a gyermek védelmével összefüggő együttműködési feladatok, valamint
 - ~ az óvoda a szülőkkel, a gyermekközösséggel való együttműködési tevékenysége.

- A szülők jogainak és kötelezettségeinek meghatározása, az ezzel kapcsolatos intézményi feladatok rögzítése:

A szülő jogaira és kötelezettségeire vonatkozóan szabályokat állapít meg:

 - ~ a közoktatásról szóló törvény 14. §- a, valamint
 - ~ az 1997. évi XXXI. tv. 12. §- a.

- A pedagógusok jogainak és kötelezettségeinek meghatározása, valamint az ezekkel kapcsolatos intézményi feladatok rögzítése:
 - ~ a közoktatásról szóló törvény, valamint
 - ~ a végrehajtási rendelete,
 - ~ az intézmény házirendje és
 - ~ a pedagógus munkaköri leírása alapján valósul meg.

- A gyermekek jogainak és kötelezettségeinek meghatározása, valamint az ezekkel kapcsolatos intézményi feladatok azonosítása:

A gyermekek jogaira és kötelezettségeire vonatkozóan szabályokat állapít meg:

 - ~ a közoktatásról szóló törvény, valamint
 - ~ a végrehajtási rendelete,

~ az intézmény házirendje.

- a gyermekek fejlődésének értékelése.

A hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éve meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig – megterhelés nélkül – rendkívül fejleszthetőek.

Feladatunk:

- ~ a gyermeki tevékenységek anyagát, a nevelés módszereit a gyermekcsoport igényének megfelelően határozzuk meg,
- ~ a differenciált nevelés alkalmazása,
- ~ támogatást és biztatást adunk a nem megfelelő családi háttér miatt kudarcokkal küzdő gyermekek számára,
- ~ hátrányos megkülönböztetés nélkül, objektíven értékeljük a gyermekek teljesítményét,
- ~ a gyermek fejlődéséről a szülőt rendszeresen tájékoztatjuk,
- ~ amennyiben a gyermek a felzárkóztatásra, fejlesztésre szorul, kezdeményezzük a szülővel való párbeszédet, illetve javaslatot adunk a gyermek haladásának előmozdítása érdekében.

Alapelvünk:

- ~ Minden gyermek sikeressége legyen biztosított.
- ~ A gyermek sikeressége az intézmény sikerességének záloga.
- ~ A partnerközpontú működés tovább erősítése.
- ~ A szakmai ismeretek folyamatos bővítése, újítása.

Minőségi célunk az esélyegyenlőség, valamint az egyenlő bánásmód követelményének biztosítása területén:

- A gyerekek szeretnek óvodába járni.
- A HHH- k beiskolázási aránya javul, óvodai hiányzásuk csökken.
- A sajátos nevelési igényű gyerekek normál tantervű iskolába kerülnek.
- Az óvoda hatékonyan segíti a szociokulturális hátrányok csökkentését.
- A gyermeki, szülői sikeresség fokozódik.
- A gyermekek tovább haladása a következő fokra biztosítottá válik.
- Megtörténik a folyamatos párbeszéd, kapcsolattartás a partnerekkel.

V. DIFFERENCIÁLT EGYÉNI KÉSZSÉG – ÉS KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

A mai társadalmi környezetben minden gyermeknek szüksége van arra, hogy képességeit a legoptimálisabb szinten alkalmazni tudja, és készségei, képességei lassúbb fejlődése miatt későbbi életében ne kerüljön hátrányos helyzetbe.

Ezért minden gyermek számára gazdag *programokat*, változatos tevékenységeket kínálva biztosítjuk a saját, egyéni fejlődési ütemének megfelelő fejlődést, fejlesztést, *tehetségének* felfedezését, kibontakozását.

Feladatunk:

A rossz szociális háttérű, ingerszegény környezetben élő vagy egyéb ok (gyakori betegség, hiányzás, késői óvodakezdés) miatt lassabban fejlődő, illetve a fejlődésben lemaradt gyermekek differenciált egyéni fejlesztése.

Célunk: Minden gyermek a saját szintjéhez, önmagához képest fejlődjék és érje el, vagy közelítse meg az életkorára jellemző szintet.

Fontos feladatunk: a korrekciós és a prevenciós fejlesztés.

A harmonikus személyiség tudatos, tervszerű, célirányos fejlesztése az óvodai nevelés komplex folyamatában messzemenően szolgálja és biztosítja az iskolai életmódra való felkészítést.

Fontos, hogy a gyermekek értelmi képességei és beszédképességük fejlettsége olyan szintet érjen el, mely lehetővé teszi a sikeres iskolai beilleszkedést.

Meghatározó a gyermekek kielégítő beszédfejlettsége, nyelvi, kommunikációs készsége. *A beszédértés és a gondolatközlés színvonalának foka nagymértékben befolyásolja a különböző tevékenységi formák eredményességét vagy sikertelenségét.*

A gyermek beszéd és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös, vagy hátrányos helyzetet teremt a gyermek számára a közösségben. **Differenciáltan** kell foglalkoznunk a *nyelvileg hátrányos helyzetű, a fejlesztendő és a kiemelkedően fejlett* gyermekekkel.

Szükséges, hogy **a gyermek számára hiteles és elfogadható legyen a felnőtt mondanivalója**, mivel életkori sajátosságából adódóan elsősorban a metakommunikációra figyel. Az anyanyelv használata végigkíséri az óvoda egész napos életét, a gyermekek minden megnyilatkozását, a felnőttek és a

gyermekek kapcsolatát. A gyermekre figyelő, jó beszédpéldát adó, jól artikuláló, választékosan beszélő környezet a gyermek, nyelvi fejlődését pozitívan befolyásolja.

Később a beszéd és gondolkodás fejlődésével párhuzamosan alakul ki figyelmük a közlés verbális tartalmára.

A beszéd az önkifejezés fontos eszköze, ezért az anyanyelvi nevelésnél a szókincs bővítése, a sajátos nyelvi formák elsajátítása, a nyelvtanilag helyes beszéd, a mondanivaló árnyalt megfogalmazása a cél.

A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei. A helyes, szép beszéd mélyíti érzelmeit, fejleszti esztétikai érzékét, előkészíti őt irodalmi élmények befogadására.

A gyermekek differenciált egyéni készség- és képességfejlesztését az alábbiak szerint tervezzük, szervezzük:

- **Gyermekcsoporton belül:** játékidőben, a játékon keresztül

A 3-6-7 éves gyermek számára a játék alapvető létforma, legfőbb élményforrás, személyiségfejlesztésének színtere, a tanulás, a készség és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

A játék a gyermek elsődleges, meghatározó tevékenysége, amely a lehető legnagyobb mértékben hat szinte valamennyi pszichés, motoros, szociális személyiségkomponensre. A gyermek felfedező hajlama, kíváncsisága, tevékenységi vágya, a felnőtthez való hasonlítás igénye, szocializációs indítékai a pszichikus szükséglet rangjára emelik a játékot.

A játék sokoldalúan fejleszti a gyermeket, játéktevékenysége közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, ismeri fel önmaga lehetőségeit és korlátait. E tevékenység közben jönnek létre gondolkodási tevékenységének első formái, fejlődik emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzelmvilága, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata. Fejlesztőhatással van a játék a nagy és finommozgásokra, a figyelemre, a megfigyelőkészségre is.

Célunk a szabad játék minél gazdagabb feltételeinek biztosítása, pedagógiai, pszichológiai szakértelemmel való támogatása indirekt módszerekkel a gyermekek optimális személyiségfejlődésének biztosítása érdekében.

- **Gyermekcsoportból kiemelve:** egyéni készség, képességfejlesztés

Öt éves kortól szervezzük - a rászoruló gyermekek magas létszáma miatt. **Fontos, hogy egyéni fejlettségüknek megfelelően:**

- ~ a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, érdeklődésére támaszkodva irányítsuk a megismerés folyamatát, építsünk kérdéseikre, megjegyzéseikre,
- ~ a célirányos fejlesztés a gyermek érési folyamatainak, és pszichikus fejlődési jellemzőik figyelembe vételével történik,
- ~ tartsuk szem előtt, hogy minden gyermek a saját szintjéhez, önmagához képest fejlődjön és érje el, vagy közelítse meg az életkorára jellemző szintet,
- ~ nagyon fontos, hogy minden egyes gyermek esetében megtaláljuk az optimális terhelési szintet, mely erőfeszítést igényel a gyermektől, de sikerrel tudja megoldani (az alul terhelés és a túlterhelés is káros),
- ~ tevékenységet, cselekvést, manipulálást minden esetben végezzenek a gyermekek, hiszen gondolkodásuk és értelmi képességeik összetevői ebben az életkorban tevékenységbe ágyazva, cselekvéshez kapcsolva fejleszthető eredményesen,
- ~ mindig annyi időt biztosítsunk a végrehajtáshoz, hogy sietés, kapkodás nélkül végezhesék el a feladatot.

Csak így érhetjük el, hogy a gyermekek ezeken az egyéni készség, képességfejlesztéseken örömmel vegyenek részt, sikerélményhez jussanak, élvezzék a tevékenység, a teljesítmény, a tudás örömét.

A csoporton kívüli egyéni készség, képességfejlesztést a gyógypedagógiai asszisztens, illetve a délutános pedagógus végzi. Fontos feladat az óvodapedagógus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógiai asszisztens, logopédus pedagógiai munkájának összehangolása, a folyamatos tájékoztatás, tájékozódás a gyermekek eredményes fejlődése, fejlesztése érdekében.

Minőségi célunk a differenciált egyéni fejlesztés területén:

Minden gyermek a saját szintjéhez, önmagához képest fejlődik és eléri, vagy megközelíti az életkorára jellemző szintet.

A gyermekek közötti különbségekhez fejlődésbeli eltérésekhez való alkalmazkodás a differenciálás. Pedagógiai szemlélet, és pedagógiai módszer.

A differenciálás történhet:

- eszközzel,
- technikai megoldásokkal,
- tartalommal,
- szervezeti kerettel,
- munkaformákkal, és a

- képesszintekkel.

- Egy adott gyermekcsoportban a gyermekekénti fejlődési szintekhez való alkalmazkodás alapja a gyermekismeret.
- Az óvodapedagógusok minden feladat helyzetben több fokozatban, minőségben terveznek, tovább lépesre ösztönzik. és biztosítják a gyermekek döntési, választási lehetőségét.
- Ha a gyermek az általa választott szintet teljesíti, sikerélménye lesz, mely
- Szükséges a tudatos tervezőmunka, melyben érvényesíthető a differenciálás.

VI. A ROMA ETNIKAI KISEBBSÉGHEZ TARTOZÓ GYERMEKEK KÉSZSÉG ÉS KÉPESSÉGFEJLESZTŐ PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK MEGVALÓSÍTÁSA

A cigány kisebbségi nevelés az óvodában a szülők igénye alapján, magyar nyelven folyik – a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvei alapján.

Fontos, hogy a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek ne érezzék kívülállónak, kirekesztettnek magukat. Minden gyermeket a különbözőség elfogadására kell nevelnünk, amiben modell értékű szerepe van az óvodapedagógusnak, illetve az óvoda valamennyi munkatársának.

Célunk a roma etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeknél:

- ~ a családi nevelés hiányának kompenzálása,
- ~ szociális beilleszkedésük segítése,
- ~ biztonságérzet nyújtása számukra, mely megalapozza a szellemi kötődésüket az óvodához, ösztönzi társas kapcsolataik pozitív alakulását.

Feladatunk:

- ~ a gyermekek megismerése, hiányosságaik feltérképezése, felzárkóztatás minden területen,
- ~ egyénre szabott, differenciált segítségadás,
- ~ figyelemfelhívással, példaadással erősíteni a szülők felelősségét a gyermekek otthoni gondozása, nevelése iránt, ezáltal fejleszteni a családi háttérrendszert is.

A NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK ÉS HAGYOMÁNYAINAK ÁPOLÁSÁVAL **KAPCSOLATOS FELADATOK**

- ~ **Nevelőtestület fogadja el** a módosított nevelés programot, melyet a **szülők közössége véleményez** és a **Roma Nemzetiségi Önkormányzat** gyakorolja egyetértési jogát.
- ~ A nemzetiségi gyerekek óvodai nevelése magyar nyelven folyik nemzetiségi nevelés keretében

Alapelvek:

- ~ - az egyenlő hozzáférés biztosítása;
- ~ - az nemzetiségi gyermeki jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása;
- ~ - a gyermeket –mint fejlődő személyiséget- gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- ~ - a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak
- ~ Biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, a multikulturális nevelésen alapuló integrációt.

CÉL- ÉS FELADATMEGHATÁROZÁS

- ~ A nemzetiségi gyermekek nevelése 3 éves kortól kezdődően életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségüknek megfelelően a kultúrájuk és hagyományaik megismerését elsajátítását, átörökítését és fejlesztését célozza meg- igényeik szerint.
- ~ Rendszeres óvodába járás mellett iskolaéretten, örömmel várják az iskolakezdést

Feladataink:

- ~ már 3 éves kortól óvodai ellátásban részesüljenek,
- ~ érzelmi biztonság megteremtése,
- ~ a családból az óvodába való átmenet segítése
- ~ a magyar nyelven folyó óvodai nevelés, kommunikáció teljessé tétele
- ~ rendszeresen járjanak óvodába,
- ~ az óvodai napirend, szokások megismertetése, elfogadása, szükségleteik maximális figyelembe vétele mellett az egészséges életmódra való nevelés kiemelt, hangsúlyos

kezelése, gyermekközpontú, személyiségközpontú fejlődés segítése, fejlesztés megvalósítása a különböző tevékenységi formákban,

- ~ gyermek- és családvédelem feladatainak megvalósítása (a gyermek a családban
- ~ nevelkedjék, szükségleteihez igazodó nevelés, személyiségfejlődés biztosítása,
- ~ hatékony együttműködés a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal)
- ~ váljon értéküké az önzetlenség, az együttérzés, segítőkészség, a munkaszeretet,
- ~ az igazmondás és a becsületesség,
- ~ kisebbségi kultúr- kincsből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) gyűjtött és választott tematika beépítése a nevelési programba..

A NEMZETISÉGI ÓVODAI NEVELÉS MEGSZERVEZÉSE

- ~ A nemzetiségi óvodai nevelés a gyermekek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart.
- ~ A nemzetiségi és magyar gyermekek együttes integrált nevelése valósul meg homogén ill. heterogén szervezésű, vegyes életkorú csoportokban. A szülő kérését tiszteletben tartva történik a kisgyermek csoportban történő elhelyezése
- ~ Mindez segíti egymás megismerését, elfogadását, az eltérő kultúrák, hagyományok által.
- ~ Ez a megállapításunk összhangban van a Roma Nemzetiségi Önkormányzat állásfoglalásával.
- ~ A csoportok maximált létszáma 25 fő, ahol többen igénylik a nemzetiségi kultúra ápolására, differenciált, egyéni képességfejlesztésre irányuló pedagógiai munkát, ott csökkentjük az adott csoportba felvehető gyermekek számát, illetve megkérjük a Fenntartótól a minimumtól lefelé történő eltérés jóváhagyását
- ~ A szülők nem igénylik sem a nemzetiség nyelvén, sem a két nyelven történő óvodai nevelést.
- ~ Biztosítjuk a megfelelő mennyiségű és minőségű foglalkoztató és játékeszközöket egyaránt.
- ~ Az óvodai nevelőmunkát kiegészíti a családdal történő együttműködés, a szülőbevonás, anyás beszoktatás,
- ~ . Emellett a nemzetiségi intézményekkel, szervezetekkel való együttműködés kiemelt: hagyományápolás, nemzetiségi identitástudat megalapozása és fejlesztése terén

A NEMZETISÉGI ÓVODAI NEVELÉS FORMÁI

- ~ Óvodánkban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazottak szerint, a választott Komplex prevenció Óvodai Program felhasználásával készült helyi program szerint folyik a nevelő-oktató munka.

- ~ Tevékenységi formáiban a tartalomhoz igazítva felhasználjuk a nemzetiségi irodalmi, zenei (művészeti), szellemi és tárgyi kultúra értékeit. Feladatunk a hagyományok, szokások tovább örökítése, az önazonosság megalapozása, fejlesztése.
- ~ A **műveltség tartalmakban** rendszeresen beépítésre kerülnek az adott kulturális, népi, hagyományos elemek, illetve az egyéb tevékenységekbe beépített feladatokat a **nevelési terv tartalmazza**, amelyet negyedévente készítenek el az óvónők.
- ~ A roma kultúra, művészetek, hagyományok értékei a tevékenységi formákban, műveltség tartalmakban hangsúlyosabban szerepelnek. A nemzetiségi nevelés eredményeként oly módon készítjük fel a gyerekeket a sikeres iskolakezdésre, hogy tudatosan építünk a roma kultúra és a többségi kultúra közötti különbözőségekre, hasonlóságokra.

Játék

- ~ Alapvető feladatunk a szabadjáték, játszás örömeinek biztosítása, a játékeszközök és szabályok megismertetése a gyermekekkel. Felhasználjuk a tárgyi kultúra értékeit, a cigány játékokat.
- ~ Egyéni érdeklődésüknek megfelelő játékeszközök biztosítása mellett, derűs, családi légkörben egyénileg vagy együttesen játszanak, melyhez otthoni élményeik felhasználása mellett az óvodai közös élmények a játéktartalom bővítését, fejlesztését szolgálja. Legyen lehetőségük kedvenc játékeszközükkel nyugodt körülmények közé elvonulni, kuckózni.

Vers, mese

- ~ Mivel az itt élő roma családok nem beszélik anyanyelvüket, így az ilyen jellegű oktatást nem igénylik. Szükséges az irodalmi kultúra értékeinek megismertetése, továbbörökítése, a tartalmakba az irodalmi értékek beépítése
- ~ Bari Károly: Az erdő anyja c. könyvből, valamint a Romamécs I. Kedves Ház pedagógia alapján kerül beépítésre mese, vers, mondóka. Legyenek a nemzetiségi gyerekek büszkék kultúrájukra, kiemelkedő művész vagy politikus személyére
- ~ . Nagyfokú szereplési vágyuk kielégítésére támogatjuk. Biztosított számukra a drámajátékokat, dramatizálást (színjátszást) és a bábozást kiemelten a beöltözés-átváltozás lehetősége

Ének, zene, énekes játék

- ~ Biztosítjuk a kultúrájukból eredő nagyfokú muzikalitáshoz az eszközöket: dob, bot, csörgődob, cintányér. A magnetofon, CD-lejátszó a csoportszobában lehetővé teszi tudásuk, készségeik gyakorlását
- ~ Fontos a gyerekek zene iránti szeretetének elmélyítése, a ritmikus, szép testmozgás (tánclépések) gyakorlása, a kultúrájuk ápolása (dalok, mondókák).
- ~ A kiemelkedő képességű gyermekekkel egyéni fejlesztés formájában történik a tehetséggondozás. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a gyerekek kisebbségi hovatartozását

Rajzolás, mintázás, kézimunka

- ~ Feladatunk a vizuális nevelésben a sajátos szín- és formavilág megjelenésének segítése, támogatása a sokféle kifejezési eszköz által, a mindennapokban. Óvónői minta, modelladás, segítség, ösztönzés hatására fűzzenek, varrjanak, fessenek, mintázzanak, szőjenek, fonjanak
s ismerjenek, meg változatos technikákat Legyenek büszkék élénk színes munkáikra produktumaikra. Sor kerül kiállítások szervezésére, pályázati pályázati munkák beküldésére.

Mozgás

- ~ A gyermekek nagyfokú mozgásigényének kielégítéséhez kedvező az óvoda nagyméretű, füves fás, mozgásfejlesztő játékokkal teli udvara és a tornaszoba. Fontos a mozgás összerendezettségének alakítása, a nagymozgások és kismozgások fejlesztése a mozgáskoordináció miatt
- ~ Az óvodában biztosított tornafelszerelések felhasználásával szeressenek mozogni a gyerekek szabadon, zenére, egyedül és közösen. A mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepel a roma tánckultúra megismertetése (tánclépések, táncelemek).

A külső világ tevékeny megismerése

- ~ A gyermekek tudása a praktikumon alapul, ezért lehetőséget kell biztosítanunk, hogy kötetlen formában bármikor számláljanak, kártyázzanak, kísérletezzenek, tegyenek felfedezéseket - s ezáltal fejlődjenek gondolkodási műveleteik
- ~ Megfelelő hely, idő és eszköz biztosítása mellett spontán és szervezett ismeret- és tapasztalatszerzésben az óvónő feladatai:
- ~ a gyermekek élmény anyagának megismerése, s az ezen alapuló igényeik
- ~ kielégítése,
- ~ tevékenység során minél több gyakorlati tapasztalathoz kell juttatni őket,
- ~ minta-, modelladás;

Munka jellegű tevékenységek

- ~ E területen meghatározó a gyermekeknél az otthoni praktikus munkamegosztás (főzés, segítség az előkészületekben, kisebb testvér felügyelete, öltöztetése, ellátása).
- ~ Utánzás alapján motiválás: önkiszolgálás mellett később mások ellátására, naposi munkára, felelősi munkára, kerti munkára ösztönzés
- ~ Fontos feladatunk igény szintjük növelése, különösen a tisztaság-ápoltság terén.
- ~ A követendő és a közvetítő az óvónő. A munkafolyamatok szervezésében a fokozatosság és a rendszeresség elve érvényesüljön.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

- ~ A nemzetiségi gyermekek tanulási folyamata az utánzásra, modellkövetésre épül, melynek alapja az érzelmi kötődés.
- ~ A folyamat szervezésénél biztosított a gyermek számára a választási lehetőség a tevékenységek között. A mikro csoportos ill. egyéni foglalkoztatási forma hozzájárul a gyermek egyéni fejlődési, fejlesztési üteméhez ill. ehhez igazított. A többféle élmény-, ismeret-, tapasztalatszerzési lehetőség biztosított.
- ~ A gyermek érdeklődése, irányultsága, sikerei meghatározóak.
- ~ Elsődleges a közvetlen gyakorlati ismeret- és tapasztalatszerzés, fokozatosan juttatjuk el őket a képszerű, ill. verbális gondolkodás szintjére.
- ~ 6 -7 éves korra a családdal való együttműködés folytán alakuljanak ki az iskolai élet megkezdéséhez szükséges képességek: a testi, lelki és szociális területen egyaránt.

KAPCSOLATOK ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

Az óvoda és a család együttműködése

- ~ Óvodai programunk, nevelési feladataink megvalósításának fontos feltétele a bizalomra épülő együttműködés a családdal. Ez a tény a roma családok esetén még hangsúlyosabb eltérő kultúrájuk, életmódjuk, életvitelük miatt. Az óvodapedagógusok maximálisan vegyék figyelembe ezt, és érvényesítsék az integrációs gyakorlatot, a segítségnyújtás mindig legyen családhoz mért.
- ~ Mindenképpen a gyermekek személyiségfejlődését elősegítő együttműködés szükséges. E kapcsolatrendszerben legyen kezdeményező az óvoda. Legyen rendszeres a családlátogatás
- ~ Minden új gyereknél év elején, segítség, probléma esetén többször egy évben.
- ~ Az Óvodai Program rendszerében kiemelt a család bevonása az óvodai

- ~ életbe ill. a családgondozás, szociális munka, ezt tekintjük alapnak feladat végrehajtásunk során. Az együttműködés formáit a fenti program részletesen tartalmazza.

Az óvoda kapcsolatai

- ~ A kapcsolatok kialakulásában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.
- ~ Óvodánk a nemzetiségi gyerekek óvodai nevelésének érdekében kapcsolatot tart fenn a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. A kapcsolattartó az óvodavezető
- ~ . Kiemelt kapcsolatot tartunk fenn az óvoda előtti intézmények képviselőivel, illetve az óvodai élet során (pedagógiai szakmai szolgáltatók, gyermekjóléti szolgálat, gyereketthonok, lakásotthonok, egészségügyi illetve közművelődési intézményekkel) valamint az óvodai élet utáni, fogadó intézményekkel.
- ~ A nemzetiségi gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása érdekében kiemelt kapcsolatot tartunk fenn a fenti intézményeken kívül speciális, a családokat is segítő önkormányzati és egyéb társadalmi szervezetekkel
- ~ Kerüljük a diszkrimináció, a pozitív diszkrimináció minden formáját, küzdünk az előítéletesség ellen úgy, hogy szakmai eredményeinkkel ismertetjük meg a szülőket, a község intézményeit.

A cigány gyermekek identitásának erősítése - a kisebbségi hagyományok, kultúra, szokások ápolásával.

Ennek érdekében:

- **A családdal való bizalomteljes, segítőkész kapcsolat kialakítása, erősítése:**
 - ~ hogy megismerjük, és az óvodai életünk keretében is erősíthessük hagyományait, kultúrájukat, szokásaikat – hozzájárulva a gyermekek önazonosság megőrzéséhez, ápolásához, erősítéséhez.
- Lehetőségeinkhez képest **bemutatjuk népi hangszereiket, zenéjüket.**
- Fokozott figyelmet fordítunk a gyermekek zenei nevelésére, mozgás- és énekkultúrájuk fejlesztésére.
- **Élményszerző programokat szervezünk**, hogy:
 - ~ felkeltsük érdeklődésüket a művészetek iránt, pl. múzeum, színházlátogatás, kiállítás rendezés stb.

- ~ ismereteik bővítése, a természet szeretetére, védelmére való nevelés érdekében kirándulásokat szervezünk.

VII. MIGRÁNS GYERMEKEK NEVELÉSE

Fel kell készülnünk erre a lehetőségre is óvodánkban, hiszen érkezhet hozzánk is migráns gyermek.

A külföldi állampolgár, nem magyar ajkú gyermekek nevelése külön figyelmet igényel, hiszen beilleszkedésük és felzárkóztatásuk sikere a fogadóközösség, a pedagógusok, a gyermekek és a szülők közös munkáján múlik. Egymás megértése, egymás iránti tolerancia és empátia az alapvető attitűd, amivel közelítünk a gyermekek felé. A szociális, nyelvi és kommunikációs kompetenciák fejlesztése az életkori sajátosságok figyelembevételével, játékos módszerekkel, tevékenységformákon keresztül történik amennyiben erre szükség lesz óvodánkban.

Tiszteletben tartjuk a különböző kultúrák értékeit, szokásait, hagyományait – törekszünk azok megismerésére – a gyermekek önazonosság megőrzése, ápolása, erősítése érdekében. Igyekszünk lehetőséget teremteni, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A szülővel való kapcsolat terén feladatunk:

- ~ az együttműködés minél sokoldalúbb formáinak kihasználása,
- ~ a szülők bevonása az óvoda életébe, a család elfogadása,
- ~ a szülői nevelés, a családi háttér partnerként való kezelése,
- ~ tapintatos, elfogadó kommunikáció kialakítása.
- ~

VIII. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését kiemelten kell kezelni, hiszen tudjuk, hogy fejlődésükhöz saját életkorú közösségre, életkori igények alapján kialakított élettérre van szükség. Számukra felbecsülhetetlen érték az életkori közösség. Modellt kapnak társaik viselkedéséről, szokásairól, beszédéről, mozgásáról, játékairól.

A pártások, nevelők, a szülők teljes közösségének úgy kell elfogadnia a sérült kisgyermeket, hogy mindig az értéket keresi benne. Nemcsak a sajátos nevelési igényű gyermek szorul speciális megsegítésre, a többi gyermeket is nevelni kell az elfogadásra, együttműködésre. Ezért fontos feladatunknak tekintjük a gyermekközösség elfogadóvá formálását, melynek alapja nem a sajnálat, hanem az együttes élményekből fakadó szeretet.

Az óvodai nevelés során az ép gyermekeknek lehetőségük nyílik sérült társaikat minél korábban megismerni. Ez későbbi, előítélet-mentes szemléletük kialakítását alapozhatja meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése az alábbiak figyelembevételével kerül megvalósításra:

- A sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erényeit, sikeres próbálkozásait értékelő, különbözőségét elfogadó környezet segíti.
- A sajátos nevelési igényű gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága befolyásolja. A sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes lehet, ennek felismerése és gondozása kiemelt feladatot jelent.
- Az óvodai nevelés, a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is ki kell alakulnia az alkalmazkodó- készségnek, az akaraterőnek, az önállóságra törekvésnek, az együttműködésnek. Ennek érdekében a napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.

Nagyothalló, siket, látássérült és középsúlyos fokban értelmileg sérült, illetve konduktív mozgásterápiára szoruló gyermekekkel nem tudunk foglalkozni. Nevelésük, fejlesztésük feltételei nem biztosítottak.

Integráció a sajátosságok megőrzésével a kiemelt figyelmet és különleges bánásmódot igénylő gyermekeknél. (Összegző táblázat)

Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések:

<i>Halmazottan hátrányos helyzetű</i>	<i>Nemzeti kisebbség</i>	<i>Sajátos nevelési igényű</i>	<i>Migráns (esetlegesen érkező)</i>
<p><i>Alapelv:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Figyelemmel kísérésük a rendszeres óvodába járás mellett - szükségleteik kielégítése, gondozásuk - hátrányuk csökkentése, a 	<p><i>Alapelv:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - multikulturális szemlélet kialakítása, alapjainak megteremtése - veleszületett méltóság és egyéni autonómia tisztelete 	<p>Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral küzdő gyerekek)</p> <p><i>Alapelv:</i></p>	<p><i>Helyzetelemzés: amely tapasztalatokra, eredményekre épül</i></p> <p><i>Cél:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - multikulturális nevelés megvalósítása - a migráns gyerekek

<p>leszakadás megelőzése</p> <p>- esélyegyenlőség biztosítása</p> <p>Feladat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szociokulturális hátrány csökkentése - ingerszegény környezet ellensúlyozása - érzelmi labilitás, elhanyagolt bánásmód csökkentése 	<ul style="list-style-type: none"> - a kirekesztés, az előítéletes kiszolgáltatottság megszüntetése - a társadalomba való teljes körű és hatékony befogadás és részvétel - a másság tisztelet - esélyegyenlőség - a tudáshoz való jog <p>Feladat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az óvónők és szülők közötti kommunikáció fejlesztése - védőnővel való szorosabb együttműködés előítélet mentes pedagógiai környezet kialakítása - művészeti tevékenység lehetőségének biztosítása - a családi és az intézményi nevelés értékeinek összekapcsolása - viselkedésmodifikáció alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> - az óvoda a szakember által integrálásra javasolt gyermekek nevelését vállalja fel - az óvodapedagógusok érzelmileg azonosuljanak az SNI gyermekekkel, illetve a csoportban való jelenlétükhöz - adaptivitás és teljesség szemlélete <p>Alapvetés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - minden gyermek fejleszhető - a gyermek meglévő képessége a kiinduló alap - segítő-támogató szemlélet - egyéni bánásmód - élmények, tapasztalatok - szükségleteik maximális kielégítése - a pedagógus teremtsen meg a feltételeket - sajátos igényekhez való jog - a gyermekek fejlesztése 3 irányú (tevékenységorientált; spontán; feladatorientált) - differenciálás - feladat- és személyes élmény integrálása a fejlesztésre - ahány SNI- s gyermek, 	<p>nyelvi és kulturális integrációja</p> <ul style="list-style-type: none"> - a magyar nyelv elsajátítása - a magyar kultúra megismerése - nyitott és megértő viselkedés kialakítása a más anyanyelvűek és kultúrájuk iránt <p>Elvek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veleszületett méltóság - kirekesztés, kizorítottság megszüntetése - neveléshez való hozzáférés - a befogadó ország gyermekeit megillető jogok garantálása - adaptivitás <p>Feladatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tartalmi integráció megvalósítása (hagyomány, zene, szokások) - differenciálás - egyenlőség pedagógiájának megvalósítása - hagyományokhoz való kötődés (szokások, rítusok) - oldott, feszültségmentes, beszélő környezet
---	--	---	---

		<p>annyi személyiség, ahány személyiség, annyi személyes élmény és annyi féle integráló fejlesztés.</p>	<p>megteremtése - óvodapedagógus dolgozza ki, ellenőrizze, értékelje a megvalósítást (nevelési terv, szempontsor kidolgozása az értékeléshez) - családra is kiterjesztett befogadás és beillesztés</p>
--	--	---	---

8.1. Kivételes képességű, tehetséges gyermekek

- Intellektuális tehetség (a különböző tudományterületeken kimagasló: matematika, nyelvi stb.)
- Művészeti tehetség) képzőművészet, zene stb.)
- Pszicho-motoros tehetség (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület)
- szociális tehetség (vezető, szervező, irányító stb.)

Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés:

A tehetség felismerése:

- ~ a tehetségnevelés/ tehetségfejlesztés/ tehetséggondozás a tehetség elismerésével, azonosításával kezdődik
- ~ a családnak ismernie kell azokat a mutatókat, amelyek halmozott előfordulása tehetséget sejtet

A tehetségfejlesztés módjai:

- gyorsítás, léptetés
- elkülönítés, szegregáció
- gazdagítás, dúsítás (a tehetséges gyermekek a normál nevelésben vesznek részt, de a nevelés bizonyos idejében differenciált, különleges tehetséggondozásban részesülnek az óvodában, vagy az óvodán kívüli tehetséggondozó intézményekben)

IX. ÓVODAI ÉLETÜNK MEGSZERVEZÉSE

Napirend

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok helyes kialakítása. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekben.

A napirendet az óvodapedagógusok dolgozzák ki, figyelembe véve a helyi sajátosságokat, a gyerekek életkori - és egyéni sajátosságait valamint az évszakok jellegzetességeit.

A rugalmas elemek biztosítják, hogy érvényesüljön a folyamatos óvodai életszervezés, amely:

- megfelelő időt biztosít a gyerekek számára a különböző tevékenységekhez,
- hosszú időt ad a szabad játékhoz és a mozgáshoz,
- lehetőséget ad a tevékenységekbe való folyamatos átmenetre,
- az életkorból adódó és az egyéni igénytől függő időszükséglet biztosítására (pihenés, gondozási tevékenységek),
- az időjárástól függően a szabadban tartózkodás idejének változtatására.

Minta napirend:

7 – 8 óráig : Gyülekezés az ügyeletes csoportban.

8 – 12 óráig : Szabad játék, mozgás.

Reggeli

Választható: felajánlott tevékenység, játékba integrált tanulás

Játék a szabadban.

12 – 15 óráig : Ebéd, testápolási teendők, pihenés.

15 – 17 óráig: Szabad játék, részképességek fejlesztése egyéni igények szerint, differenciáltan.

Június 1. és augusztus 31. közötti időszakban a nyári napirend szerint szervezzük a gyerekek óvodai életét. Az év közbeni szokások megtartása mellett ez annyiban jelent változást, hogy a gyerekek lehetőség szerint egész napjukat a szabadban töltik, tevékenységi lehetőségeik bővülnek.

Létszámtól függően összevont csoporttal működik az óvoda a nyári időszak alatt.

Heti rend

A heti rend elsősorban az óvodapedagógus munkáját segíti abban, hogy nevelőmunkáját a folyamatosság, a rendszeresség, a tudatosság és a fokozatosság elve szerint végezhesse.

A heti ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján, komplex módon jelennek meg a tevékenységi formák.

- Naponta van lehetőség az éneklésre, vizuális tevékenységre, verselésre, mesélésre a választhatóság elve szerint.
- A gyermeknek naponta szüksége van szervezett játékos mozgásra, ezért naponta frissítő tornát, heti egy alkalommal minden csoportban testnevelés foglalkozást szervezünk.
- A hét keretén belül egy-egy nap, bizonyos tevékenységi forma hangsúlyozott, s ennek megfelelően történik a célirányos készség, képességfejlesztés.
- A gyermeknek megadjuk a lehetőséget, hogy a megkezdett témát, tevékenységet kedve szerint folytathassa a hét folyamán.

Nevelőtestületünk az alábbi pedagógiai dokumentumokat készíti el:

- Az óvoda munkaterve.
- A csoportok éves terve (tevékenységi területek éves anyaga).
- A csoportok éves nevelési terve (szokás-normarendszer).
- Egyéni, gyermekenkénti fejlesztési terv.
- A gyermekek fejlettségét mutató egyéb munkák gyűjteménye (rajzok stb.).
- A tevékenységi területek heti ütemterve.
- A csoportok fejlettségének félévi és egész évi értékelése.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése:

Minden nevelőmunka tudatos végzése magában rejti a fejlődés nyomon követését, az elért eredmények figyelemmel kísérését, a belső kontrollt, amellyel a gyermek fejlődése biztosított. Ehhez elengedhetetlen, hogy a fejlődési szakaszokat nyomon kövessük, elemezzük és a fejlődés menetét ez alapján határozzuk meg.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése.

Gyakorlatunkban Porkolábné Dr. Balogh Katalin fejlettségmérő diagnosztikai lapját használjuk.

- ~ **A személyiséglap szempontjai** alapján - tájékozódhatunk a család szociokulturális jellemzőiről, a nevelési légkörről, a leggyakrabban alkalmazott nevelői eljárásokról. Fontos kérdéseket tartalmaz a gyermek korai fejlődésére vonatkozóan, amelyek felderíthetik a terhesség-szülés alatt és a csecsemőkorban elszenvedett traumákat. A korai szakasz fejlődési üteméről szerzett információ feltárhatja a jelenlegi problémák gyökerét. Jó eszköze az anyával való kapcsolatfelvételnek is.
- ~ **A megfigyelési szempontok** abban segítik az óvónőt, hogy az óvoda mindennapi életében a szabad és a szervezett tevékenységek alkalmával felfigyeljen a gyermek jellegzetes viselkedésmódjaira. A benne felsorolt viselkedési tünet együttesek speciális jelzői az enyhe agyi diszfunkciónak, hiperaktivitásnak, a potenciális tanulási zavarnak. A megfigyelési szempontok segítségével könnyen kiszűrhetők a részfunkció-zavaros gyermekek, és a szükséges támogató nevelés egészen korán elkezdhető.
- ~ **A fejlettségmérő lapok** a gyermeki fejlődés folyamatának megragadását teszik lehetővé az óvodába lépéstől az óvodáskor végéig.
Fő területei: mozgásfejlettség, testséma, a téri tájékozódás, térbeli mozgás fejlettsége, az értelmi fejlettség, a finommotoros koordináció fejlettsége, a nyelvi kifejezőkészség és a gyermek szociális fejlettsége, szociális érettsége. A jelzett pszichikus struktúrák a tanulási képesség meghatározói, illetőleg az iskolára való alkalmasság biztosítékai. Választott programunk ezek kiemelt fejlesztését vállalja fel, ezért a fejlesztési feladatok megtervezéséhez a folyamatos szintfelmérés elengedhetetlen. A "fejlettségmérő lap" olyan szempontokat és feladatsorokat tartalmaz, amelyek idegéletani, fejlődés lélektani megalapozottságúak, de a gyermek mindennapi tevékenységében előfordulók, az óvodapedagógus által játékosan mérhetők. Rutinos teljesítésük csak az óvodáskor végére várható el, illetőleg az iskolába lépéshez szükséges fejlettség, alkalmasság csak a rendszeres, jó megoldások birtokában állapítható meg.
Vezetése lehetőség szerint természetes helyzetben - a feladathelyzetben - alkalmazott megfigyelésen alapuljon, esetenként játékos egyéni vizsgálaton.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hat éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett

megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a

felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a

figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is

kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését, - feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet

- A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.
- A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

X. ÓVODAI ÉLETÜNK HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI

A nevelési folyamat alapritmusát az évszakok változása adja meg. Ezeket a hétköznapok és az ünnepnapok tagolják. Az ünnepek szinte magukba sűrítik egy-egy évszak jellegzetességeit. Feladatunk, hogy életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő szinten megismertessük a gyermekeket magyarság, a magyar nép kultúrájával és hagyományaival. Nemzeti örökségünk részei a népszokásokhoz fűzött népi mondókák, rigmusok, népdalok és népmesék. Környezetünket úgy alakítjuk, díszítjük, hogy az ünnep hangulatát tükrözze. Ünnepeink szervezésénél figyelembe vesszük a roma kultúra hagyományait, megemlékezünk a Roma világnapról is.

Óvodai megemlékezésünk:

- Március 15.
- Október 23.

Óvodai ünnepeink:

- Mihály napi sárkány eregetés
- Márton nap
- Téliapó
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét
- Roma nap
- Ovi majális
- Évzáró ünnepély
- Gyermeknap

Óvodai szokások, hagyományok:

- Őszi kavalkád
- Őszi szüret, kukoricatörés, dióverés
- Kiszézés (téltemetés)
- Pünkösd vigadalom

Gyermekcsoporton belül: a gyermekek név- és születésnapja (a csoportok határozzák meg).

Az ünnepek, ünnepélyek jelentős események mindenki életében, és a közös átélés élményével hatnak a gyermekekre. Az ünnepre hangoló, örömteli közös tevékenységek a gyermekek szociális viselkedésére maradandó hatást gyakorolnak, erősítik a közösséghez, az óvodába tartozás élményét.

Az ünnepek előzményei, megvalósításai illeszkednek az óvodai élet mindennapjaiba, nem zavarják meg azok ritmusát, szokásait, de kiemelkednek a mindennapokból, jelezve ezzel fontosságukat.

XI. KOMPLEX PREVENCIÓS PROGRAM FŐ FELADATAI ÓVODÁNKBAN

11.1 Az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztést, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítását.

Nevelésünk feladatai:

- **Az interperszonális (személyközi) kapcsolatok új formáinak kialakítása**, hogy a gyermek értelmes kooperációra (együttműködésre) képessé váljon.

Az újonnan érkező gyermekek közösségbe történő befogadásának segítése.

A befogadástól az óvodáskor végéig barátságos, családi környezet biztosítása, a gyermekek életrendjének és közös tevékenységeinek megszervezése, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat) fejlődését, teret adva a gyermeki önkifejezésnek, önérvényesítésnek.

Társas kapcsolatok alakulásának segítése, a közösségi érzés elmélyítése a gyermek-gyermek, gyermek-óvodapedagógus, gyermek-dajka viszonylatában, melyet pozitív attitűd jellemez.

- **Énkép – önismeret – önértékelés fejlesztése**, melynek révén a gyermekek képessé válnak önálló helyzetmegoldásokra, hatékonyan érzik magukat, így önérvényesülésük, szociálisan elfogadható módon, teljesítményen keresztül történik.

A gyermekek szociális érzékenységének fejlesztése, az én-tudat alakulásának segítése, a társadalmi élet mindennapjaihoz szükséges jártasságok, készségek alakítása

- **Értékek, normák kialakítása**

~ A gyermekek fejlettségéhez alkalmazkodó szokás és normarendszer kialakítása

~ gyakorolják az együttélés, önérvényesítés alapvető szabályait – egymásra figyelés, együttérzés, egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése,

~ belső igénynívó alakítása a jól elvégzett „feladat” utáni megelégedettség, mint jutalom értékének alakítása,

~ érzelmi átélés, az érzelmek felismerésének és saját érzelmeik pontos kifejezésének alakítása, az érzelmek feletti kontroll (életkorban elvárható) erősítése.

- **Erkölcsi, etikai értékek alakítása**

A jó és a rossz felismerése, az őszinteség, az igazmondás, igazságosság, a gyengébb védelme, segítése, saját élethelyzetbe való megtapasztalása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ~ Érzelmileg kötődnek óvodájukhoz, társaikhoz a felnőttekhez
- ~ Igényükké válik a tevékenységekben való közös részvétel és együttműködés
- ~ Segítenek egymásnak
- ~ Képesek a különbözőségek elfogadására, tiszteletére
- ~ A gyermekek igényévé válik a helyes viselkedés, a mindennapi élet szokásainak, szabályainak betartása
- ~ A tevékenységekben kitartóak, a megkezdett tevékenységeket a megbeszéltek alapján befejezik
- ~ A közösségért szívesen dolgoznak, vállalnak feladatot, bíznak önmaguk képességeiben
- ~ Igyekeznek legyőzni a felmerült akadályokat, konfliktus helyzetben képesek megegyezésre jutni
- ~ A csoport „Illemtárában” meghatározott udvariassági szokásokat igyekeznek betartani (köszönés, figyelmesség, előzékenység, kérés, megköszönés módja stb.)
- ~ Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket, mely a szülőföldhöz való kötődés alapja
- ~ Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

- **Értelmi nevelés területén**

A kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása oly módon, hogy ez által bővíljenek megismerő, kognitív képességei:

- ~ egyre pontosabb, valóság-hű észlelés,
- ~ figyelem-összpontosításra való képesség,
- ~ valósághoz közeli képzeleti működés,
- ~ problémamegoldó és kreatív gondolkodás.

- **Testi nevelés, egészséges életmódra nevelés**

A testi nevelés átfogó tevékenység és feladatrendszerét elsősorban a gondozás és a mozgás által kívánjuk megvalósítani. E két tevékenység az egész óvodai életet átszövi. A gondozás elsősorban az óvodapedagógus feladata. Folyamatos odafigyelésével biztosítja a gyermekek komfortérzetét. A gyermek jó közérzete adhat alapot az összes óvodai tevékenységhez. A gyermek legalapvetőbb, természetes megnyilvánulási formája a **mozgás** is csak akkor lehet fejlesztő hatású, ha azt a gyermek kellemes, nyugodt, biztonságos környezetben, jó közérzettel, örömmel végzi.

Ezért a testi nevelésben fő feladatunk:

- ~ Sokirányú gondozási tevékenységgel a gyermek komfortérzetének biztosítása, a gyermek ilyen irányú igényeinek felkeltése, jó szokások kialakítása.
- ~ Az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés és betegségmegelőzés az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása, belső igénnyé fejlesztése
- ~ A gyermek fejlődéséhez, és fejlesztéséhez szükséges egészséges, nyugodt, biztonságos, balesetmentes környezet feltételeinek megteremtése, környezet megóvására irányuló szokások alakítása
- ~ Párhuzamos tevékenységek gyakorlásához, elegendő idő, türelmes légkör, rugalmas napirend kialakítása
- ~ A szokás és normarendszer közös kialakítása, összehangolt munka, azonos norma mindkét csoportban dolgozó óvodapedagógus és dajka között
- ~ A gyermek önállósági törekvésének segítése, támogatása, a tevékenységek szóbeli megerősítése
- ~ A szülők egészségmegőrző, betegségmegelőző szokásainak megismerése, befolyásolása (szociokulturális háttér, gondozási szokások)
- ~ A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgás megszerettetése.
- ~ Rendszeres mozgással egészséges életvitel kialakítása.
- ~ Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.

Az egészséges életmódra nevelés területei:

- gondozás
- testi nevelés
- egészségvédelem, edzés
- egészséges környezet kialakítása

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

A gyermekek a kialakított szokásoknak megfelelően, felszólítás nélkül, önállóan végzik a testápolási teendőket.

Ismerik a tisztálkodási eszközök helyét, azokat megfelelően használják

Zsebkendőjüket szükség szerint önállóan használják.

Igénylik az asztal esztétikus rendjét

A kulturált étkezés alapvető szokásait ismerik (asztalnál ülve, halkán, csukott szájjal étkeznek)

Önállóan öltözködnek, ruháikat ki-és begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.

Ügyelnek saját személyük és környezetük tisztaságára, rendjére.

Ismerik és betartják a balesetvédelmi magatartásformákat.

11.2 Feladatunk továbbá az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése, az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével.

A tanulási zavarok megelőzése érdekében biztosítjuk a gyermekek észlelési és mozgási, úgynevezett szenzomotoros képességeinek fejlődését, fejlesztését. Inger gazdag környezettel, tartalmas óvodai élet, tevékenységek szervezésével (különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játéokra) a legtöbb esetben megelőzhetjük a tanulási nehézség kialakulását, vagy csökkenthetjük annak súlyosságát.

Az **iskoláskor előtti tanulási nehézségek** rendkívül változatos tünetekben és szinte **minden gyereknél egyéni formában mutatkoznak meg:**

- ~ Rendezetlen, bizonytalan mozgás – egyensúly, térorientációs és testséma problémák.
- ~ Kialakulatlan oldaliság – testséma és térorientációs zavar.
- ~ A gyermek nem tudja követni a mozgásokra vonatkozó utasításokat, még akkor sem, ha bemutatják neki – testséma, térorientációs zavar, elmaradás a nagymozgások szintjében.
- ~ Figyelmetlenség – belső rendezetlenség, az egymásutániség felfogásának nehézsége, elterelhetőség, összefüggésben lehet az egyensúlyrendszer gyengeségével.
- ~ Rossz ceruzafogás – testséma zavar, finommozgási nehézségek.
- ~ Kusza rajzok, elmaradott rajzsint, a rajzolás elutasítása – térorientációs zavarok, a finommozgás fejletlensége.
- ~ Artikulációs problémák – beszédhang-megkülönböztetési nehézségek, sorba-rendezési problémák.

A problémák, hiányosságok felismerését segítik Dr. Porkolábné Balogh Katalin fejlettségmérő, diagnosztikai lapjai – melyet a helyi nevelési programhoz kapcsolódóan használunk (*személyiséglap - megfigyelési szempontok - fejlettségmérő lapok*).

XII. PROGRAMUNK GYERMEKI TEVÉKENYSÉGFORMÁI, CÉLJAI

12.1 Természetes gyermeki megnyilvánulások

A játék

A játék semmi mással nem helyettesíthető, magáért a tevékenység öröméért végzett, önként választott gyermeki tevékenység, önkifejezési forma, mely a gyermekek fejlődésében alapvető jelentőségű. A gyermek, játékban, játék által, játékosan történő fejlesztésének meghatározója az óvodapedagógus személye, beállítottsága, a játékhoz való viszonya, játszani tudása, játékszerete. Az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus –szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, szabályjátékokhoz. Szem előtt tartsa a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.

Az óvodapedagógus feladatai a játék irányításában: feladatunk, hogy olyan segítséget adjunk a gyermeknek, amiben megerősítést, támaszt kap. Ennek alapja a társas kapcsolatok egyéni szintjeinek alapos ismerete.

A játékirányítás elvei: A játék folyamatát az óvodapedagógus mindig kísérfelügyelettel. Irányítása a kijátszott ötletek, balesetveszélyes helyzetek, feloldhatatlannak látszó konfliktusok, súlyos egyéni sérelmek orvoslásában valósuljon meg.

Fontos az óvodapedagógus játszópártnel helyzete: a példamutatás, a tolerancia, a türelem, a figyelem fejlesztése szempontjából.

Célja:	Feladata:	Sikerkritérium:
A gyermek játéka létforma, fejlődésének alapja. Játékának megfigyelése közben képet kaphatunk ismereteiről, élményeiről, mozgásigényéről, beszédkészségéről, szociális és értelmi fejlettségének egészéről. A gyermek játéka tehát	A megfelelő feltételek biztosítása eredményeként a játékban a különböző személyiségjegyek, az érzelmi-akarati élet tulajdonságai, a társas kapcsolatok, az értelmi képességek komplex módon fejlődnek. A játék szervezi egygylé az	Tartalmas, elmélyült, kitartó, örömteli tevékenykedés.

személyiségének tükrözője, és mint leggyakoribb tevékenysége, fejlesztésének legfőbb eszköze is.	értelmi, érzelmi, társas folyamatokat.	
--	--	--

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére a játék területén:

- A gyermekek szeretnek és tudnak játszani.
- A környezetükben megfigyelt jelenségeket, élményeket képesek megjeleníteni, újra átélni játékukban.
- Önállóan kezdeményeznek szerep- és szabályjátékokat. Elosztják a szerepeket, betartják a szabályokat, egymáshoz és a szabályokhoz is tudnak alkalmazkodni.
- Elfogadják egymás véleményét, javaslatát, a konfliktusokat megoldják.
- Rendelkeznek alkotó képzelettel, fantáziával, problémamegoldó készséggel, helyzetfelismerő képességgel. Kialakul önértékelésük.
- Képesek problémahelyzeteket megoldani (puzzle, kártya, dominó).
- Egyszerűbb kiegészítő eszközöket önállóan elkészítenek, játékukban felhasználják azokat (bábok, dramatizálás, szerepjáték, konstrukciós játék kiegészítő eszközei).

A mozgás

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Miközben mozog a gyermek, tapasztalatokat gyűjt, fejlődik csont és izomrendszere. Alakulnak mozgáskoordinációi, testi képességei, pontosabbak, önállóbbak, finomabbak lesznek mozdulatai. Egyre többféle mozgást képes elvégezni, egyre több készsége, szokása alakul. Egyre inkább képessé válik mozgásának, viselkedésének tudatos irányítására, mozgásigénye elhalasztására. Programunkban a mozgásfejlesztést igen tágran értelmezzük. Az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, és az egész személyiség fejlődését elősegíti. Sokoldalú tevékenység, és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi.

Célja:	Feladata:	Sikerkritérium:
Célja, hogy a nagymozgások, szem - kéz-láb koordináció, az egyensúlyérzék, a	~ a gyermek mozgáskedvének, a mozgás szeretetének megőrzése,	<i>Életkoruknak, fejlettségi szintjüknek megfelelően:</i> ~ mozgáskedvük,

<p>finommotorika fejlesztését természetes módon integrálja az óvodai tevékenységbe.</p>	<p>~ a rendszeres mozgással egy egészséges életvitel kialakítása, ~ a testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése, ~ a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése, ~ a mozgás tevékenységeket az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve kell biztosítani.</p>	<p>mozgásigényük, életvitelük részévé válik, ~ testsémájuk kialakul, ~ téri helyzetekben tájékozódni tudnak, a téri irányokat ismerik, ~ mozgásukat irányítani és helyzetben tartani tudják, tempóját szabályozzák, ~ önfegyelmük, figyelmük erősödik, ~ egészséges versenyszellemük kialakul.</p>
---	---	---

A mozgásfejlesztés fő területei:

- ~ a testnevelés foglalkozás
- ~ a mindennapos testnevelés
- ~ a szabad játék

A mozgásfejlesztés elvei:

- ~ El kell fogadnunk az egyéni eltéréseket, de tenni kell azért, hogy a gyermekek képességei optimálisan fejlődjenek.
- ~ A képességek a gyermekek megfelelő játékos élethelyzetében, tevékenységében fejleszthetők.
- ~ A fejlesztés eredménye függ a gyermekek motiváltságától, az aktivitástól és a differenciálástól.
- ~ Szükséges a gyermekek erőfeszítése, szorgalma, önállósága.
- ~ A tevékenységet sokszor kell ismétlni, hogy a gyermekek megkapják a próbálkozás, a korrekció lehetőségét, s a közben elért apró sikerek stabilizálják az igény szintet, amely újabb teljesítményre ösztönöz.
- ~ Sokszori gyakorlás során erőfeszítésre, önállóságra és önkorrekcióra kell serkenteni.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére a mozgás területén:

- Mozgáskedvük, mozgásigényük, életvitelük részévé válik.
- Testsémájuk kialakul.
- Téri helyzetekben tájékozódni tudnak, a téri irányokat tudják.
- Oldaliságuk kialakul.
- Mozgásukat irányítani és helyzetben tartani tudják, tempóját szabályozzák.
- Finom- motorikájuk fejlettsége révén felkészültek az írás tanulásához.
- Önfegyelmük, figyelmük megerősödik.
- Egészséges versenyszellemük kialakul.

12.2 Kultúraátadás

Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés szerves része, minden óvodai tevékenységet átható folyamat, amely minden tevékenységben megnyilvánul. **Feladatunk**, hogy az óvodai élet minden területén felismerjük, megteremtjük, felhasználjuk a beszédhelyzeteket (gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt) az anyanyelvi fejlesztésre (beszédeszlelés - hallás, megértés, beszédprodukció - maga a beszéd), irodalmi alkotások megismertetésére. A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.

Célja:	Feladata:	Sikerkritérium:
~ a beszéd az önkifejezés eszköze legyen a gyermek számára, ~ a szókincs bővítése és a sajátos nyelvi formák elsajátítása, ~ a megfelelő nyelvi, kommunikációs fejlettség elérése, amely a megismerési	~ a beszédkedv felkeltése, ~ a szókincs és a metakommunikációs ismeretek bővítése, ~ a pedagógus személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés) kommunikációs helyzetek megteremtésével	<i>Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő szinten:</i> ~ beszédkedvük erősödik, ~ folyamatosan bővül szókincsük, ~ ismerik és jól alkalmazzák a metakommunikáció eszközeit,

<p>folyamatnak, a gondolkodás fejlődésének meghatározó eleme,</p> <p>~ a megfelelő nyelvi fejlettség elérése, hogy a gyermekek képesek legyenek az alap kultúrtechnikák elsajátítására.</p>	<p>ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt,</p> <p>~ a párbeszéd a társalgási formákon túl az alapvetően nyelvtani kategóriák kialakulását is segítse elő,</p> <p>~ a nyelvi fejlettséget meghatározó hallási észlelés, hallási ingerek differenciálása, hallási memória fejlesztése.</p>	<p>~ megfelelően használják a kommunikációt a társas kapcsolataikban, az információk átadására,</p> <p>~ beszédfigyelmeik kialakul,</p> <p>~ az anyanyelvi játékok erősítik a társas kapcsolataikat, egymásra figyelésüket.</p>
---	--	---

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére az anyanyelvi területén:

- A gyermekek beszéde összefüggő, elbeszélésük folyamatos, logikai összefüggéseket is tartalmaz.
- Az új szavakat beépítik beszédükbe, aktívan használják a tapasztalatszerzés során kibővült szókincsüket.
- Figyelmesen, nyugodtan meghallgatják mások mondandóját.
- Helyesen használják a névelőket, névutókat, igeidőket és módokat.
- Beszédüket érzelmeiknek megfelelő természetes gesztusok, arcjáték kísérik.
- Tisztán, helyes mondatszerkesztéssel beszélnek.
- A jellemző mesefordulatok, kifejezések, hangulatfestő szavak megjelennek beszédükben.

<u>Egészséges életmódra nevelés</u>		
Célja:	Feladata:	Sikerkritérium:
A testi-lelki egészség alapvető feltételeinek biztosítása, a gyermek	Az optimális, a gyermek életkorának, fejlettségének megfelelő óvodai életritmus kialakítása.	Otthonos, családi légkörben a gyermek jól érzi magát. Szívesen jön

komfortérzetének kielégítése.		óvodába.
Területei:		
• A gyermekek gondozása		
Célja:	Feladata:	Sikerkritérium:
A gyermek komfortérzetének biztosítása (mely révén kellemes, nyugodt légkörben, jó közérzettel, örömmel tevékenykedik).	A gondozási teendők kultúr-tartalmának közvetítése. (testápolás, öltözködés, táplálkozás)	<i>Igényükké válnak:</i> ~a testi, egészségügyi szokások, ~a tiszta, esztétikus, rendezett megjelenés és környezet, ~a kulturált étkezés.
• Testi nevelés		
Célja:	Feladata:	Sikerkritérium:
~ A gyermek testi szükségletének (levegőzés, pihenés, egészséges táplálkozás), ~ természetes mozgásigényének kielégítése, ~ a gyermek egészségének, testi épségének védelme, edzése	Optimális feltételek megteremtése játszóhelyek, játéktér, játékeszközök biztosításával.	<i>A feltételek megteremtésével, a tevékenységekhez, a gyermekek életkorához, fejlettségéhez igazodó szokás-szabályokkal:</i> ~ természetes mozgásigényük kielégítése a szabadban, és a csoportszobában egyaránt, ~ balesetveszély megelőzése, ~ nyugodt tevékenykedés,

		pihenés biztosítása.
• Mozgás		
Célja:	Feladata:	Sikerkritérium:
~ nagymozgások fejlesztése ~ finommotorika fejlesztése ~ szem-kéz koordináció fejlesztése	~ járás, futás, mászás... ~ gombolás, evőeszközök használata... ~ fésülködés, gombolás, kötés, folyadéktöltés...	<i>Életkoruknak, fejlettségi szintjüknek megfelelően:</i> ~ mozgáskedvük, mozgásigényük-életvitelük részévé válik ~ testsémájuk kialakul
Testséma fejlesztése	~ Testséma kialakítása, testrészek ismerete (pl. öltözködés). ~ Meghatározott testrészekre koncentráció (pl. mászókézés, csúszdázás). ~ A test személyi zónájának alakítása (pl. tisztálkodás, öltözés közben a testrészek tudatos megnevezése).	~ téri helyzetekben tájékozódni tudnak, a téri irányokat ismerik ~ mozgásukat irányítani és helyzetben tartani tudják, tempóját szabályozzák ~ önfegyelmük, figyelmük erősödik

Percepciófejlesztés	~ A környezeti ingerek teljes körű megtapasztalása, az érzékszervek működésének finomítása (pl. ételek íze, színe, illata, tapintása). ~ Térpercepció, irányok	
---------------------	---	--

	<p>fejlesztése a rendelkezésre álló tér kihasználása a környezet bemozgásával (pl. mozgásos játékok).</p> <p>~ Térirányok fejlesztése (pl. terítés, ruhaneműk felvétele).</p>	
Verbális fejlesztés	A fentieket tudatosan kíséri a verbális megerősítése.	Megértik a különböző tevékenységekhez kapcsolódó szavakat, kifejezéseket.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére, az egészséges életmódra nevelés területén:

- Az egészségesen fejlődő gyermekek teste arányosan fejlett, megfelelően edzett, teherbíró.
- Mozgásuk összerendezett, harmonikus.
- Fejlett a finommotorikájuk.
- Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek.
- A testápolási szokásoknak megfelelően teljesen önállóan felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésűlködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyükre teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Készség szinten használják a kanalat, villát, kést.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek. Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek.
- A ruhájukat ki-és begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- A ruhájukat esztétikusan összehajtva a polcukra helyezik, a cipőjüket a tartóba teszik.
- Környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Ügyelnek önmaguk esztétikus, ízléses megjelenésére.

Társas és közösségi kapcsolatok

A gyermekközösségbe való beilleszkedést egyéni bánásmóddal, az egyéni kapcsolatok szélesítésének segítségével ösztönözzük. A gyermek-gyermek viszonylatban egymás megismerésére, a toleranciára, a különbözőség megismerésére és elfogadására irányul nevelésünk. Gyermek-felnőtt kapcsolatban a feltétlen segítséget adó felnőtt elfogadtatása nevelésünk célja. A felnőtt biztonságot, védelmet jelent a gyermekek számára.

Érzelmi nevelés és szocializáció

Célja:

Feladata:

Sikerkritérium:

<p>Érzelmi biztonságot nyújtó otthonos, derűs, szeretetteljes légkörben, a családi nevelés kiegészítése, segítve a szocializációjának fejlődését, alapvető erkölcsi normák és tulajdonságok kialakulását, amelyek az együttéléshez szükségesek.</p>	<p>~ Érzelmi biztonságot nyújtó környezetben a gyermek életrendjének és közös tevékenységeinek megszervezése, amelyben a társas kapcsolatok alakulnak.</p> <p>~ Szokás- és normarendszer kialakítása, amely a gyermek fejlettségéhez igazodó.</p> <p>~ Ismétlődő közös, örömteli tevékenységek szervezése, amely nevelésünk hagyományrendszerére épül, és mélyíti az összetartozás élményét.</p> <p>~ A gyermek elé olyan óvónői modell állítása, amely példaképként szolgál, és közvetíti azon erkölcsi tulajdonságokat, amelyek az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelem, a különbözőség iránti megértés kialakulását segíti a gyermekben.</p> <p>~ Társas kapcsolatok alakulásának segítése gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt viszonylatban.</p>	<p>A gyermekcsoportokban kialakulnak az együttélés szabályai, amelyhez igazodik a gyermek. Alkalmak nyílnak az egymáshoz viszonyításra, amely szükséges a reális énkép kialakulásához, az én-határok megtapasztalásához.</p>
---	---	--

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére a társas és közösségi kapcsolatok területén:

- Megfelelő akarati tulajdonságokkal rendelkeznek: önállóság, önfegyelem, kitartás, feladat- és szabálytudat.
- Erkölcsi érzelmük fejlett, megtanulják érzelmeiknek kifejezését, kezelését.
- Erkölcsi értékrendszerük: az együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség megalapozódik.
- Kialakul a szép és jó megbecsülése.
- Alakul szociális beleérző képességük, kapcsolatteremtésben kezdeményezővé válnak, elsajátítják a társas együttélés viselkedésnormáit.
- A különbözőség elfogadási folyamatában formálódik segítő és tolerancia készségük.
- A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére képes az iskolai élet elfogadására, az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.
- Az udvariassághoz, az illemhez tartozó szokásokat: a köszönés, a megszólítás stb. alkalmazzák.

Munkajellegű tevékenységek

Óvodáskorban a játék által alakítjuk ki azokat a magatartási formákat, formáljuk azokat a tulajdonságokat, amelyekkel megalapozzuk a későbbi felnőtt életbe a munkához való viszonyt (pl. manipulációs készség, megfigyelő-képesség, céltudatosság, elmélyülés a tevékenységbe, felelősségérzet, probléma felismerése és önálló megoldó tevékenység, gondolkodás, szabályok betartása stb.)

A munka az életre nevelés fontos része. A gyermeki munkát a jártasság és készség fokára kell emelni, akkor nevelő értékű, amikor a gyermek felismeri az indíték és az esemény közötti összefüggést. A munkára nevelés a szocializáció része.

Kiemelt nevelési cél: az elvégzett munka megbecsülésére nevelés, mely a saját és társak, valamint a felnőttek viszonylatában is értendő.

Feltételei: Általános feltételként kell kiemelni a nyugodt légkört, a feladatok elvégzéséhez a megfelelő begyakorlási lehetőséget, és játékosságot.

Közvetlen feltételek:

- ~ megfelelő munkaeszközök biztosítása, azok rendben tartása,
- ~ elegendő munkalehetőség,
- ~ elegendő idő a munka elvégzésére,
- ~ megfelelő hely a munka elvégzésére,
- ~ biztonsági feltételek megteremtése, baleset, sérülés megelőzése,
- ~ a tevékenység folyamatának ismertetése, szükség szerinti segítségadás,
- ~ a tevékenység folyamatos értékelése.

Célja:	Feladata:	Sikerkritérium:
A gyermekek mindennapi munkálkodásuk közben egyre több információ és pontosabb tapasztalat birtokába jutnak, az őket körülvevő tárgyi világról, speciális ismereteket szereznek környezetükről is.	Fejlődjön önállóságuk, kitartásuk, felelősségérzetük, önértékelésük, természetes módon alakuljon szociális magatartásuk, társas kapcsolataik.	<i>Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő szinten:</i> az önkiszolgáló tevékenységet fokozódó önállósággal végzik, ~ figyelnek környezetük rendjére, ezen belül saját holmijukra, és azok rendezettségére, ~ alkalomszerű feladatokat

		szívesen vállalnak, azok elvégzésében önállóak, ~ segítenek társaiknak, ~ naposságot szívesen vállalnak, az ezzel járó feladatokat a pozitív értékelés hatására önállóan, fokozódó igényességgel végzik,
Munkajellegű tevékenységek:		
~ önkiszolgálás ~ naposi munka ~ környezet rendjének megőrzése ~ alkalomszerű munkák ~ növénygondozás		

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére a munka jellegű tevékenységek területén:

- Az önkiszolgáló tevékenységet teljes önállósággal végzik.
- Környezetük rendjére, ezen belül saját holmijukra, és azok rendezettségére figyelnek.
- Alkalomszerű feladatokat szívesen vállalnak, azok elvégzésében önállóak.
- Segítenek társaiknak.
- Naposságot szívesen vállalnak, az ezzel járó feladatokat a pozitív értékelés hatására önállóan, igényesen végzik.
- A környezetükben lévő növényeket óvják, gondozzák.

Mese-vers

A mese, a vers ősi forrása az anyanyelvnek. Értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermekeknek. Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a gyermekek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Célja:	Feladata:	Sikerkritérium:
<ul style="list-style-type: none">~ az irodalmi érdeklődés felkeltése,~ olvasóvá nevelés alapjainak lerakása,~ a gyermek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása irodalmi élményeiken keresztül,~ az érthető, kifejező, hatásos és meggyőző beszéd készségének kialakítása,~ a beszédkedv fokozása, a tiszta, szép beszéd gyakorlása.	<ul style="list-style-type: none">~ a mese - képi és konkrét formában - tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról,~ a mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének - visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál,~ a gyermeki önkifejezés lehetőségeinek biztosítása, kiaknázása,~ a gyermek saját vers- és mesealkotásának elősegítése, a megfelelő motivációs légkör megteremtése,	<p><i>Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő szinten:</i></p> <ul style="list-style-type: none">~ az érthető, kifejező, hatásos és meggyőző beszéd-készségnek az alapjai kialakulnak,~ a környezetükben élőkkel jól kommunikálnak,~ várják, kérik a mesemondást,~ gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlődik, beszéd-készségük, beszédkedvük erősödik,~ beszéd-fegyelmük kialakul,~ képesek önálló mesemondásra, megkezdett történet, mese folytatására, saját fantáziájukkal kiegészítve azt,~ tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással és / vagy ábrázolással megjeleníteni,

	~ a mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.	kifejezni, ~ kialakul igényük a könyv tiszteletére.
--	--	--

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére a mese-vers területén:

- Az érthető, kifejező, hatásos és meggyőző beszédképességnek az alapjai kialakulnak.
- Várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesehallgatás feltételeinek megteremtésében.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlődik, beszédképességük, beszédkedvük erősödik.
- Beszédfegyelmük kialakul.
- A dramatizáláshoz, bábozáshoz szükséges eszközöket önállóan használják, a szerepeket önállóan osztják fel maguk között, a történeteket játékukba is beleszövik.
- Önállóan mondanak hosszabb, több versszakos verseket, megjelenik a versek hangsúlyozása.
- Képesek önálló mesemondásra, azt többnyire szöveghűen adják elő.
- Képesek megkezdett történet, mese folytatására, saját fantáziájukkal kiegészítve azt.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással és / vagy ábrázolással megjeleníteni, kifejezni.
- Ismerik a mesekönyvet, kialakul igényük a könyv tisztelete iránt, azokat szívesen a napi élet részeként használják, forgatják.

Ének-zene

Az ének-zene tevékenység semmi mással nem pótolható alapot ad a készség - képesség fejlesztéshez, és elsősorban a hallásészlelés, és a ritmusérzék fejlesztéséhez. Gazdag érzelmi világa a spontán figyelmet belső motivációvá erősíti, nyugalmat, derűt rejt magában. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. Kultúr tartalmával a személyiségfejlődés elengedhetetlen része.

A zenei anyag összeállításának szempontjait elsősorban az életkori sajátosságok határozzák meg. Követelmény az érzelmi közelség, a hangterjedelem, a ritmuskombinációk és a mozgásanyag megfelelése. A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek (nemzetiségi, etnikai kisebbségi) hovatartozását is.

Célja:	Feladata:	Sikerkritérium:
A zene megszerettetése, az éneklés, zenélés iránti igény felébresztése, befogadására való képesség megalapozása.	~ a gyermekek megismertetése népi mondókákkal, dalokkal, ~ éneklési, zenélési kedv felébresztése ~ az énekes játékok mozdulatai révén – mozgásuk összerendezettségét segíti, ~ gyermekdalokkal, dalos-játékokkal, mondókákkal, és különféle képességfejlesztő játékokkal, hallásuk és ritmusérzékük fejlesztése.	<i>Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő szinten:</i> ~képesse válnak a zenei élmények befogadására, ~kialakul a belső motiváció az éneklésre, zenélésre - az éneklés, zenélés részévé válik a gyermekek mindennapi tevékenységének, ~képességeikhez mérten tisztán, megfelelő hangmagasságban, tempótartással énekelnek, ~ismernek hangszereket, azok hangját azonosítani tudják, ~ritmusérzékük kialakul, ~ismernek egyszerű

		ritmusokat, képesek azokat visszaadni, ~ismernek egyszerű ritmushangszereket, azokat tudják használni, ~zenére történő mozgásuk összerendezett, esztétikus.
--	--	---

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére az ének-zene területén:

- Képesé válnak a zenei élmények befogadására.
- Kialakul a belső motiváció az éneklésre, zenélésre - az éneklés, zenélés részévé válik a gyermekek mindennapi tevékenységének.
- Képességeikhez mértén tisztán, megfelelő hangmagasságban, tempó tartással énekelnek.
- Ismernek hangszereket, azok hangját tudják azonosítani.
- Ritmusérzékük kialakul, az egyenletes lüktetés automatizálttá válik, amelyet tapssal, járással és ezek kombinációjával is ki tudnak fejezni.
- Ismernek egyszerű ritmusokat, képesek azokat visszaadni.
- Ismernek egyszerű ritmushangszereket, azokat tudják használni.
- Zenére történő mozgásuk összerendezett, esztétikus.

Vizuális nevelés

A gyermeki ábrázolás speciális játéktevékenység, melynek során a gyermek a világról szerzett ismereteit érzékletes képi úton rögzíti. Az ábrázolás a gyermek első alkotótevékenysége.

Feladatunk megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival. Az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára szoktatás.

Önértékelésre, mások munkájának megbecsülésére nevelés.

Célja:	Feladata:	Sikerkritérium:
---------------	------------------	------------------------

<p>Maga a tevékenység – s ennek öröme – a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.</p> <p>A vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, a vizuális gondolkodás pontosabbá, könnyedebbé tétele, az intellektuális látás kialakítása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ~ a feltételek megteremtése a tevékenységhez (tárgyi és hangulati anyagok, eszközök, motiválás), ~ a vizuális tevékenység iránti vágy felkeltése, ~ az ábrázoló képesség fejlesztése, ~ vizuális nyelv megtanítása (képi, plasztikai kifejező nyelv) ~ környezet- és esztétika ismeretek megtanítása (felismerés, óvás, alakítás), ~ kezdeményező, kreatív magatartás kifejlődésének segítése. 	<p><i>Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő szinten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ~ a rajzolás, mintázás, a kézimunka számukra kedves, örömteli tevékenységgé, fantáziájuk, kreativitásuk kifejezési eszközévé válik, ~ kezük ügyesedése lehetővé teszi az egyre tökéletesebb önkifejezés megvalósulását ábrázoló tevékenységükben, ~ kézmozgásuk lehetővé teszi az egyre precízebb, apróbb mozdulatokat kívánó feladatok elvégzését, ~ ismerik az ábrázolási technikákat, azokat fokozódó önállósággal alkalmazzák, ~ ismerik az ábrázolás anyagait, és azokat önállóan választják, használják, ~ esztétikai érzékük alakul, képesek a szép meglátására, a természetben és a tárgyi környezetben egyaránt.
---	---	---

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére a vizuális nevelés területén:

A rajzolás, mintázás, a kézimunka számukra kedves, örömteli tevékenységgé, fantáziájuk, kreativitásuk kifejezési eszközévé válik.

Kezüik ügyesedése lehetővé teszi az egyre tökéletesebb önkifejezés megvalósulását ábrázoló tevékenységükben.

Kézmozgásuk lehetővé teszi az egyre precízebb, apróbb mozdulatokat kívánó feladatok elvégzését.

Ismerik az ábrázolási technikákat, azokat képesek önállóan is alkalmazni.

Ismerik az ábrázolás anyagait és azokat biztonsággal, önállóan választják és használják.

Esztétikai érzékük alakul, képesek a szép meglátására, a természetben és a tárgyi környezetben egyaránt.

A környezet megismerése

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

Célja:

Feladata:

Sikerkritérium:

<p>A természet szeretetére nevelés, a természet-közeli étellel való megismertetés, az összefüggések felismertetése, az ember felelősségének éreztetése a természeti és társadalmi környezet megóvása szempontjából.</p> <p>A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével szeretnénk elérni, hogy a gyermekek tiszteljék a környezetüket, és bátran alakítsák azt anélkül, hogy kárt okoznának benne.</p> <p><i>Nevelési célunk, hogy gyermekeink környezettudatos viselkedését megalapozzuk.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ~ a környezet tevékeny megismerése, ~ a természet megismerésével a természet szeretetének megalapozása, ~ környezetvédelmi és -megóvási szokások kialakítása, ~ a természet tisztaságának, szépségének védelme, ~ a természetbeni biztonságos, szorongásmentes mozgás, tájékozódás segítése, ~ környezetünk esztétikájának, tisztaságának megőrzésére nevelés, ~ a gyermek önálló véleményalkotásának elősegítése, döntési képességeinek fejlesztése, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. 	<p><i>Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő szinten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ~ közvetlen környezetüket ismerik, biztonságban érzik abban magukat, ~ kialakul fogalmkörük az emberek, állatok, növények világáról (életkoruknak elvárható szinten), ~ kialakul igényük az esztétikus természeti környezet megóvására
--	---	---

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére a környezet megismerése területén:

- Közvetlen környezetüket ismerik, biztonságban érzik abban magukat.
- Kérdésre be tudnak mutatkozni, szüleik nevét, lakcímüket meg tudják mondani.
- Ismerik a környezetükben élő állatokat, növényeket, ismerik a róluk való gondoskodást.
- Kialakult fogalomkörük az emberek, állatok, növények világról, életkoruknak elvárható szintjén.
- Kialakul igényük az esztétikus természeti környezet megóvására.

Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései

Lehetőséget teremt a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre. Feladatunk a spontán helyzetek matematikai tapasztalatszerzésre való felhasználása mellett, a tevékenységekben való alkalmazás lehetőségeinek gazdagítása, problémahelyzetek teremtése. Meghatározó szerepet tölt be a gyermekek képességeinek fejlesztésében, elsősorban a következő területeken:

Tapasztalás: érzékelés, észlelés, megfigyelés.

Emlékezés: mozgásos, cselekvéses, képi emlékezés, szóhasználatra, eljárásra, módszerekre emlékezés, élmények felidézése.

Megértés: azonosítás, megkülönböztetés, összefüggések felismerése stb.

Konstruálás: szabad és egy-egy feltételnek megfelelő alkotások – formák, mennyiségek, összességek – előállítása, megkeresése stb.

Ítézőképesség: annak megítélése, hogy egy tulajdonság igaz vagy nem igaz adott tárgyra, összességre, hogy egy összefüggés fennáll-e adott tárgyak, személyek, összességek között stb.

Célja:	Feladata:	Sikerkritérium:
A minket körül ölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedés béli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában, a gyermekek	~ A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása.	<i>Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő szinten:</i> ~ környezetükben lévő matematikai összefüggéseket

igényeihez, ötleteihez igazodva.	~ Minél több problémahelyzet megteremtésével logikus gondolkodásuk fejlesztése. ~ Problémafelismerő, megoldó készségük, kitartásuk fejlesztése.	felismerik.
----------------------------------	--	-------------

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére a környezetünk mennyiségi és formai összefüggései területén:

- Környezetükben lévő matematikai összefüggéseket felismernek, matematikai fogalmaik alapszinten a számosság tekintetében is kialakulnak.
- Képesek matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat szabadon is elmondani, egymás állításainak igazságát megítélni, jól ismert tulajdonságok szerint válogatást, összehasonlítást, sorba rendezést végezni.
- Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket, (több-kevesebb, ugyanannyi, rövidebb-hosszabb stb.)
- Önállóan is össze tudnak mérni hosszúság jellegű mennyiségeket, két halmazt párosítással az elemek különféle tulajdonsága szerint is.
- Elő tudnak állítani különféle elemekből, különféle elrendezéssel, bontással, többet, kevesebbet, ugyanannyit.
- Meg tudnak számolni tárgyakat, legalább 10-ig. Számfogalmuk kialakult, elemi műveletekre képesek 10-es számkörön belül.
- Építései, síkbeli alkotásaik legfőbb eredménye a szemléletfejlődés: azonosítani tudnak különféle helyzetükben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat. Ezeket másolni is képesek.
- A térben való tájékozódásban értik és tudják, használják az irányokat, névutókat.

• **TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS**

A tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán

adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. A tanulást támogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái:

- ~ az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- ~ a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- ~ a cselekvéses tanulás;
- ~ a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- ~ az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- ~ a gyakorlati problémamegoldás.

A tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakozását. Törekszünk a gyermeket jellemző érdeklődés, a kíváncsiság, a figyelem, a gondolkodás örömeinek felkeltésére és ébrentartására.

Feladatunk az egésznapos nevelőmunkában, a tanulás folyamatában:

- ~ a gondolkodás és a beszéd együttes fejlesztése,
- ~ a gyermekek értett (passzív) és használt (aktív) szókészletének gyarapítása,
- ~ a nyelvtani szempontból helyes mondatalkotás, az összefüggő beszéd elsajátíttatása, gyakoroltatása, fejlesztése,
- ~ a beszéd árnyaltságának, kifejező erejének észre vetetése,
- ~ a közvetlen, bátor beszéd kifejlesztése.

XIV. AZ ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

ÓVODAVEZETŐ

Az óvoda szakmai dokumentumainak kapcsolata és egymásra épülése

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

Az óvoda Pedagógiai Programja

Porkolábné Balogh Katalin Komplex Prevenció Programcsomag, mint kiegészítő módszer

Az óvoda éves pedagógiai, működési terve

A gyermekcsoportok nevelési, tevékenységformákra épülő napi ajánlatai

A gyermekekről szóló, fejlődésüket tükröző feljegyzések, megállapítások

A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

Az óvoda munkájának hatékonysága érdekében szükséges a pedagógiai munka ellenőrzése, folyamatos értékelése, valamint a visszacsatolás.

Célunk:

- ellenőrzés során: - visszacsatolás a valóság, a gyakorlat és az elképzelt célok összevetése érdekében verbális, közvetlen, közvetett tapasztalatszerzés formájában,
- tények, információk feltárása,
- értékelés során: - az elért eredmények feltárása, összevetése a kitűzött célokkal,
- a munka minőségének garantálása a rendszeres ellenőrzéssel, annak értékelésével,
- a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése.

Mátraszőlős KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA Mátraszőlős KÖZSÉG KÉPVISELŐ TESTÜLETE

Alkalmazotti közösség

- Óvodapedagógusok
- Nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak
- Konyhai dolgozó

Nevelőtestület

- Óvodapedagógusok

Feladatunk:

- Folyamatos ellenőrzéseket végzünk munkánk minél hatékonyabb végrehajtása érdekében.
- Az ellenőrzéseknek, konkrétanak, objektívnek, folyamatosnak, tervszerűnek, következetesnek és demokratikusnak kell lenni.
- Az ellenőrzést minden esetben kövesse értékelés, mert ez az ellenőrzött személy munkája minősítésének egyik formája.

Területei:

- dokumentumok ellenőrzése, elemzése (úgy mint: csoportnapló, felvételi és mulasztási napló, gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció,),
- a nevelőmunka feltételeinek ellenőrzése,
- pedagógiai gyakorlat ellenőrzése, elemzése, értékelése,
- Pedagógiai Program megvalósulásának nyomon követése, ellenőrzése.

Az óvodai pedagógiai munka belső ellenőrzése saját területén valamennyi óvodapedagógus feladata és felelőssége. A pedagógiai munka belső ellenőrzésének irányítása és koordinálása az óvodavezető feladata. Az óvodavezető helyettes pedagógiai, szervezési és működtetési feladatait a Szervezeti és Működési Szabályzat – munkaköri leírás - rögzíti. Fontos az objektív értékelés, amely alaposágot, körültekintést igényel. A gyakorlati munka elemzése során elsődleges szempont az önálló munka tiszteletben tartása, a módszertani szabadság biztosítása, a pozitív megerősítés, az elfogadott elvek számonkérése.

Szempontok az óvodapedagógus írásos dokumentumainak ellenőrzéséhez:

- naprakészség,
- pontosság, határidők betartása,
- pedagógiai tudatosság,
- azonosság az óvoda pedagógiai programjával.

Szempontok az óvodapedagógus pedagógiai gyakorlati munkájának ellenőrzéséhez:

- tervező munkája összhangban legyen az óvoda pedagógiai programjával,
- pedagógiai tudatosság, tervszerűség,
- differenciált feladat- és ismeretátadás megvalósulása,
- gyermekközpontúság,
- empátia,

- innováció.

Az ellenőrzés a nevelési év folyamán előre ütemezetten történik - az óvoda éves pedagógiai, működési terve tartalmazza. Év végén összegző értékelés készül. Az egész óvodát érintő folyamatokban kiemelt jelentőségű a kimenet, az iskolába lépés szorosabb ellenőrzése, értékelése.

Várható eredményeink:

- mindenki érzi, tapasztalja munkájának fontosságát
- mindenki látja munkájának értékét
- mindenki igyekszik minőségi munkát teljesíteni
- a feltárt hiányosságok egyre kevesebbek

Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése

A pedagógiai munka tervezése, elemzése a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési - fejlesztési eljárások folyamatos írásbeli munkát igényelnek. A gyermekcsoportok nevelési - tevékenységi programjának tervezése a gyermekek fejlődési üteméhez, igényeihez, a spontán helyzetekhez igazodik, nem megmásíthatatlan. A vezető óvónő a csoportlátogatások alkalmával folyamatosan ellenőrzi és értékeli a tervezést olyan céllal, hogy az mennyire szolgálja a pedagógiai program célját és feladatát a gyakorlati megvalósításban, a gyermek fejlesztése érdekében.

Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülnie kell. Minden óvodapedagógusnak tudnia kell, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Legfontosabb a gyermekek folyamatos fejlődésének megfigyelése, megismerése. Mindezeket a gyermekekről szóló, fejlődésüket tükröző feljegyzések tartalmazzák. A nevelési év közepén, és végén az óvodapedagógusok értékelést végeznek a gyermekek közösségi életének és egyéni fejlődésük alakulásáról. Az értékelést a gyermekek személyiséglapján rögzítik, majd a szülőkkel ismertetjük. A gyermekek fejlődésének főbb szempontjait a Szülői kérdőív (anamnézis) melléklete tartalmazza.

A gyermek fejlődésének nyomon követésénél a következő alapelvek érvényesek:

- A gyermek megfigyelése folyamatosan történik, nyugodt és szeretetteljes légkörben.

- A gyermek személyiségét mindenkor tartsuk tiszteletben.
- A gyermek fejlődését mindig önmagához viszonyítva ítéljük meg.
- A fejlődés megítélése tekintetében a tolerancia, a kivárási elvét alkalmazzuk.
- A fejlődést mutató tapasztalatokat írásban is rögzítjük.

A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza:

- a gyermek anamnézisének,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (egyszerűsített DIFER felmérés alapján)
- a fejlődés érdekében tett intézkedéseket,
- az elért eredményeket,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, tartalmazza: a

felülvizsgálat időpontját.

A gyermek belső érése, a család és óvodai nevelés eredményeként az egészségesen fejlődő kisgyermek az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, a lelki és a szociális érettség, amelynek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el az óvodáskor végére elérhető fejlettségi szint.

A gyermekek fejlettségének hiteles ismerői az óvónők és a szülők. Kivételek ez alól az átlagostól eltérő, sajátos nevelési igényű - és a beilleszkedési – tanulási – magatartási zavarokkal küzdő problémás gyermekek. Esetükben a megfelelő szakember közreműködése szükséges a fejlettség eléréséhez, megállapításához.

XV. AZ ÓVODÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

(A 22/ 2013. (III.22.) EMMI rendelet alapján.

Az óvodai felvétel, az óvodai jogviszony létesítése:

Három éves kortól mindaddig, amíg a gyermek el nem éri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget.

Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden a községben élő három éves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesített, és még van üres férőhely.

Az óvoda biztosítja felvételét, vagy átvételét annak a gyermeknek, aki köteles óvodába járni, ha lakóhelye, illetve tartózkodási helye a körzetében található.

Az óvodába történő felvétel a beiratkozással, a felvételi adatlap kitöltése után és az étkezési ellátásért járó térítési díj befizetésével válik érvényessé.

Óvodánk fogadja, az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű, nem sajátos nevelési igényű gyermekekkel együtt nevelhető gyermekeket:

- ~ különböző sérülés típusú, enyhe érzékszervi (látás, hallás, mozgás) értelmi, beszéd illetve testi.
- ~ beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki életkorához viszonyítottan alul teljesít. Társas kapcsolati problémákkal, tanulási magatartási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat.

Túljelentkezés esetén a különleges helyzetben lévő gyermekek előnyben részesülnek: azok a gyermekek, akik rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülnek, testvére már az óvodába jár, halmozottan hátrányos helyzetű, nagycsaládos.

Az óvodáztatási kötelezettség nem teljesítése esetén alkalmazható jogkövetkezmények:

A napi négy órában óvodai nevelésre kötelezett gyermek szülője, amennyiben gyermeke az óvodakötelezettségét, külföldön teljesíti, köteles arról a beiratkozás idejének utolsó határnapját követő 15 napon belül írásban értesíteni a gyermek lakóhelye szerint illetékes jegyzőt.

- ~ 2013. december 31.-ig a gyermek abban az évben, amelyben az ötödik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától napi 4 órát köteles óvodai nevelésben részt venni.
- ~ 2014. január 1.-től a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson köteles részt venni.
- ~ Az óvodaköteles gyermek, aki halmozottan hátrányos helyzetű, napi hat órában köteles részt venni az óvodai nevelésben.

Ha a gyermek szülője óvodáztatási támogatásra jogosult, az óvoda vezetője, az első igazolatlan nap után írásban tájékoztatja a szülőt a mulasztás következményeiről.

XVI.AZ ISKOLÁBA LÉPÉSHEZ SZÜKSÉGES FEJLETTSÉG SZINTJE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- ~ az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- ~ megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- ~ a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- ~ érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a

fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- ~ elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

- ~ egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- ~ feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint. A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

XVII. PARTNERI KAPCSOLATAINK

Család - óvoda

Folyamatos feladatunk a szülőkkel való együttműködés tartalmi megújítása.

Célunk: a személyiségi és a szülői jogok tiszteletben tartásával erősíteni a partneri viszonyt. Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül. A kettő összhangja, együttműködése a gyermek harmonikus fejlődésének feltétele.

Az óvoda nem vállalja át a családi nevelés feladatainak megoldását, de hozzájárul a családi szocializáció esetleges kedvezőtlen hatásának enyhítéséhez. A családi nevelés hiányosságaira tapintatosan ráirányítjuk a szülők figyelmét, felajánljuk a szakmai-pedagógiai együttműködést a hiányosságok pótlására, a hibák elkerülésére és a lehetséges mértékig kompenzáljuk a családi nevelés okozta hátrányokat.

A gyermek reális megismeréséhez, értékeinek felfedezéséhez, alapszükségleteinek kielégítéséhez a szülőket hozzásegítjük a gyermek óvodai fejlődéséről való rendszeres és korrekt tájékoztatással.

Szükség szerint felhívjuk a szülők figyelmét saját jogaikra, szakszerű és kielégítő tájékoztatást adunk a szociális juttatások, az iskolaválasztás és más gondjaik megoldásának lehetőségeiről.

A kapcsolattartás formái:

- **A napi találkozások** alkalmával csak a legfontosabb információk nyújtására van lehetőség, mivel az óvónő a gyermekek játékának irányításával van elfoglalva.
- **A fogadóóra** alkalmas a problémák megbeszélésére a szülők és az óvónők részéről egyaránt.
- **A családlátogatás** jó alkalom a család nevelési gyakorlatának, életkörülményeinek megismerésére, a gyermekkel való kapcsolat erősítésére.
- **Szülői értekezleteken** az óvodát, a csoportot, a gyermekeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Az óvónő feladata a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele.
- **Nyílt napon** a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján gyermekük új vonásait, tulajdonságait fedezhetik fel, képet kapnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről, egyúttal módjuk van társaikkal való összehasonlításukra is.
- **A játszódélután** célja a szülő - gyermek - óvónő kapcsolatának erősítése.
- **A munkadélután,** a „más” körülmények közötti találkozás is jól szolgálja a nyílt, őszinte kapcsolat alakítását, erősítését. A szülők kötetlenebb formában szívesebben mondják el nevelési problémáikat, eredményeiket, örömeiket stb.

- **A közös programok, ünnepek** lehetőséget teremtenek a család és az óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elveik közelítésére.

Alapelveink:

- ~ bizalomra épülő kapcsolat kialakítása minden családdal,
- ~ egyenrangú nevelőtársi viszony szorgalmazása,
- ~ a gyerek fejlesztésében az óvónő támasza legyen a szülőnek,
- ~ a családi és az óvodai élet közötti folyamatosság biztosítása,
- ~ az egyéni igények, szokások figyelembevétele,
- ~ az előítéletek kiküszöbölése,
- ~ veszélyeztetett helyzetű gyermekkel szembeni különös gondoskodás.

Család-óvoda kapcsolatunkban fontos szem előtt tartanunk:

- ~ Az óvodai nevelés lételeme az óvoda és a szülők között kialakított jó és tartalmas kapcsolat – ez elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében.
- ~ A családdal történő nyílt és őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg.
- ~ A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, gyermekük fejlesztésében társak vagyunk.
- ~ Érezniük kell, hogy gyermeküket az óvodában szeretet és biztonság veszi körül.
- ~ Az óvoda valamennyi dolgozójának arra kell törekednie, hogy emberi magatartásával, szakmai felkészültségével példamutató legyen a családok számára.

Fenntartó és az óvoda kapcsolata:

- Munkakapcsolat során tájékoztatjuk a Képviselőtestületet óvodánk programjáról, működéséről, terveinkről, beszámolunk az elvégzett feladatokról.
- Meghívásra részt veszünk a Képviselő Testület ülésein.

- A fenntartót illetve képviselőjét minden nagyobb rendezvényünkre meghívjuk (évváró, gyermeknap.
- A PM.-i hivatallal és a Polgármesterrel napi kapcsolatban állunk, ami pozitívumként említhető, hiszen az információáramlás folyamatossága biztosított.

Kapcsolatfelvétel, tapasztalatcsere a **Komplex Prevenációs óvodai Programot alkalmazó intézményekkel.**

Célunk: egymás munkájának megismerése, a gyakorlati tapasztalatok átadása, eredményeink, problémáink megbeszélése, összehasonlítása. Ennek érdekében konzultációk, továbbképzések, gyakorlati bemutatók szervezése.

Az óvoda orvosával, védőnőjével a kialakított jó kapcsolat fenntartására törekszünk: A védőnő rendszeresen látogatja az óvodát, probléma esetén azonnal jön. Az éves általános szűrést a rendelőben végzik el.

A gyermekeink Általános Iskoláival való kapcsolatunk sok éves hagyományát megtartjuk, tartalmát mélyítjük. Együttműködés az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.

- I. osztályos tanító nénit meghívjuk nyílt napunkra, szülői értekezletünkre, ahol a tájékoztatáson túl az érdeklődő szülők feltehetik kérdéseiket.
- tanköteles korú óvodásaink ellátogatnak az iskolába egy tanítási órára,
- részt veszünk rendezvényeiken, pl. torna, rajzverseny stb.
- A heti egy testnevelés foglalkozást az iskolával kötött megállapodásnak megfelelően ott tartjuk meg.
- Gyermeknap rendezvényeinken az iskolásokat szeretettel várjuk!
- Amennyiben lehetőség adódik közös pályázatokon veszünk részt.

Alapelveink:

- ~ az óvodából az iskolába történő átmenet zavartalan biztosítása,
- ~ a kölcsönös nyitottság érvényesülése, egymás munkájának megismerése,
- ~ kölcsönös bizalom, megbecsülés egymás nevelőmunkája iránt,
- ~ minden gyermek örömmel induljon iskolába.

A szülőket folyamatosan tájékoztatjuk arról, hogy melyik iskolában, mikor tartanak nyílt napokat, vagy foglalkozásokat az iskolába készülő gyerekeknek (faliújság, hirdetések, szórólapok). Ösztönözzük, támogatjuk kerületi iskolaválasztásukat.

A Művelődési Ház munkatársaival a jó munkakapcsolat fenntartására, erősítésére törekszünk.

Évzáró ünnepünket ott tartjuk. A jövőben szeretnénk kiállításokat rendezni a ház falain belül.

A Művelődési házban tartott rendezvényeken lehetőségeinkhez mértén részt veszünk (pl.: Idősek napja)

A jövőben igénybe kívánjuk venni a könyvtár adta lehetőségeket (rendhagyó mesefoglalkozások)

A közművelődési intézmények (színház, mozi, múzeumok stb.) rendezvényeit a gyermekek életkori sajátosságait, érdeklődését figyelembe véve, lehetőségeinkhez mértén látogatjuk.

A Nevelési Tanácsadó munkatársai folyamatos segítséget nyújtanak pedagógiai céljaink, feladataink megvalósításában. Logopédusukkal, fejlesztőpedagógusukkal a jó munkakapcsolat fenntartására, erősítésére törekszünk.

Fejlesztőpedagógus, megbízásos jogviszonyban segíti a gyermekek felzárkóztatását. Előnyt jelent számunkra, hogy évek óta ő fejleszti az arra rászoruló gyermekeket.

A Gyermekvédelmi ügyintéző (Polgármesteri Hivatal) folyamatos segítséget nyújt a családok számára. Segítségükkel térítési díj hozzájárulást kapnak a rossz szociális helyzetű gyermekek, akiknek szülei nehéz anyagi körülmények között élnek, ezért a teljes térítési díjat nem tudnák fizetni.

Ha óvoda a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a **Gyermekjóléti Szolgálat**tól. Élünk a jelzőrendszer adta lehetőségekkel.

Jó kapcsolat kialakítására törekszünk a **helyi Roma Önkormányzattal**. Ki kell dolgoznunk az együttműködés formáit, lehetőségeinek feltárását.

Gyermekeink 50%-a, a roma kisebbséghez tartozik. Ezért kiemelt fontosságú az egymás megfelelő, objektív tájékoztatása, az együttműködés.

**XVIII. A HELYI NEVELÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐMUNKÁT
SEGÍTŐ ESZKÖZÖK**

A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató Gyermekcsoportonként, a gyermeklétszám figyelembe vételével.
<ul style="list-style-type: none"> Játékok, játék eszközök különféle játékformák 	
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök:	trambulin, billenő lépegető, füles labda, egyensúlyozó deszka, body-roll, különböző hinták, alagútbújó, tornaszerek, pad, zsámoly, karika, tornabot, labda, babzsákok mozgásfejlesztő készlet stb.,
Ének-zene, énekes játékok eszközei:	dob, cintányér, triangulum, botok, kockák, harangok, xilofon, furulya stb.
Az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei:	speciális fejlesztő játékok, mesekönyvek, , társasjátékok, bábok, stb.
Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök:	speciális fejlesztő játékok, képeskönyvek, társasjátékok, memória játék, dominó, puzzle, különböző méretű, anyagú építő játékok, barkácsolás, ábrázoló tevékenység eszközei stb.
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök:	színes ceruzák, zsírkréták, több fajta festék, hozzá ecset, különböző vastagságú, méretű és színű lapok, anyagok, gyurma, olló, barkácsoláshoz különböző anyagok, eszközök, építő játékok stb.
A természeti- emberi-tárgyi környezet	

megismerését elősegítő eszközök, anyagok:	
munka jellegű tevékenységek eszközei:	gyermekméretű takarító eszközök, kerti szerszámok stb.(néhány)

- **Az óvodai alapeszközöket kiegészítve a program eredményességét, hatását erősítik a következő eszközök:**

- ~ **Egész alakot láttató tükör:** a testséma fejlesztés fontos és hasznos kelléke, sok játéklehetőséget hordoz magában. Segítségével a gyermek képet alakíthat ki önmagáról, testéről, fejlődik „én” tudata. Katica csoportba beszerzése szükséges
- ~ **Lateralitást jelző szalag:** a kéz, később a test jobb - bal oldalának megkülönböztetését segíti a testnevelési foglalkozáson (de játékidőben is) a jobb csuklón viselhető színes szalag, gumi pánt. Minden gyermeknek szükséges.
- ~ **Fejlesztő játékok:** a játékeszközök vásárlásánál fontos a tudatos odafigyelés arra, hogy melyik játék milyen részképességet fejleszt felhasználásakor.

XIX. A PROGRAM FINANSZÍROZÁSA

Választott programunk találkozott a szociokulturális közeg és a szülők igényeivel. Megvannak az alapvető szakmai feltételei, a nevelőtestület a jövőben is reálisnak látja a megvalósítást. Személyi és tárgyi feltételeink lehetővé teszik a program megvalósítását, alkalmazását.

XX. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A nevelőtestület 20120. november 2.-án megtartott értekezletén elfogadta, az új helyi nevelési programunkat.

A program bevezetésének ideje: 2020 november 9.

A helyi nevelési program felülvizsgálata a törvényességi rendelkezéseknek megfelelően – a bevalás vizsgálat ideje: 2015. július (önértékelés szintjén)

A program érvényességi ideje: 2020. november 9. - 2025.július 30.

A Helyi Pedagógiai Program felülvizsgálatának, értékelésének mechanizmusa:

- **Önértékelés szintjén, folyamatos értékelése** a mindenkori óvodavezetői munkatervben foglaltak szerint **megvalósul.**
- **Program bevalás vizsgálat:** 5 évenként
A következő bevalás vizsgálat ideje: 2025
- Programunk működőképességét az óvodánkba járó gyermekek fejlődése határozza meg. Ezért ennek mérésére, elemzésére és folyamatos áttekintésére fektetjük a legnagyobb hangsúlyt.

A helyi óvodai nevelési program átdolgozásának indokai:

- Törvényi jogszabályváltozás,
- Fenntartó által meghatározott feladatváltozás,
- Helyi viszonyokhoz való alkalmazkodás (gyermek összetétel, működőképesség stb.)

Lehetséges indoka:

- Sikeres innováció eredményeinek beépítése,
- A minőségfejlesztési munka eredményeinek beépítése, illetve kevésbé eredményes elképzelések elhagyása.

A helyi óvodai nevelési program nem kötelező módosítását – a vezetőnek benyújtott írásbeli előterjesztés után, a nevelőtestület 50+1 %-os támogatásával – kérheti a Közalkalmazotti Tanács elnöke, mint döntés előkészítő és érdekegyeztető fórum képviselője.

A helyi nevelési programunk nyilvánosságra hozatalának módjai

A „Komplex Prevenció óvodai Program” adaptációja, a helyi nevelési programunk teljes terjedelemben megtalálható:

az óvodavezetői irodában,
a Szirák község Önkormányzat Polgármesteri Hivatalban
a Cigány Kisebbségi Önkormányzaton.

Mátraszőlős, 2020. november 2.

Bajnócziné Bognár Erika

Óvodavezető

Melléklet:

1. Esélyegyenlőségi program
2. Gyermekvédelmi program
3. Eszközjegyzék

NAPKÖZİOTTHONOS ÓVODA

3068 MÁTRASZŐLŐS, FŐ ÚT 90

OM:032088 TEL: 06 32 /370 5206

Email: szoloszem3068@gmail.com

„NAPKÖZİOTTHONOS” ÓVODA

ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

2020.

**ÓVODAI FEJLESZTŐPROGRAM - A HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS
HELYZETŰ GYERMEKEK SEGÍTÉSE**

A nemzetiségi, a sajátos nevelési igényű, migráns gyerekek és különleges figyelmet igénylő gyermekek integrációjának megoldása óvodai nevelésünk kiemelt feladata. Olyan tevékenységrendszer, szervezeti kereteket, módszereket alkalmazunk, működtetünk, mely valamennyi hátrányos helyzetű, nemzetiségi, halmozottan hátrányos helyzetű vagy migráns gyermek esélyegyenlőségét szolgálja.

El kell érünk, hogy a kisgyermek képességkibontakoztatása, értékeinek köre, esélyeik lehetősége növekedjék. Ez a fejlesztő program minden pontja a hatályos jogszabályok figyelembe vételével az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épül, figyelembe véve az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előre mozdításáról szóló törvényt.

AZ ÓVODAI INTEGRÁCIÓS PROGRAM JELLEMZŐI

Célja: Az óvoda körzetében lévő valamennyi 3 éves halmozottan hátrányos helyzetű gyermek be-óvodázása valósuljon meg; együttműködő partneri kapcsolat kiépítése a szülői házzal , gyermekjóléti és családsegítő szolgálatokkal, szakmai- és szakszolgálatokkal, általános iskolákkal, Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, civil szervezetekkel, annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése valósuljon meg; hatékony óvodai nevelő-fejlesztő munkával biztosítjuk- a gyerekek rendszeres óvodába járása mellett-, hogy iskolaéretté váljanak, és egyenlő eséllyel várják az iskolakezdést.

Tartalmi elemek:

- ~ Szervezési feladatok
- ~ Nevelőtestület együttműködése
- ~ Pedagógiai munka kiemelt területei
- ~ Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka
- ~ Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen a gyermekjóléti, családsegítő szolgálat, védőnői hálózat, szakmai szolgáltatók, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, civil szervezetek
- ~ Óvoda-iskola átmenet támogatása
- ~ Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
- ~ Intézményi önértékelés, eredményesség

Az integrációs felépítés pedagógiai rendszerének szempontsora:

- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya megfelel a törvényi szabályozásnak;
- Az intézmény tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyermekek fogadására és együtt nevelésére;
- A helyi nevelési program területeibe beépülnek a multikulturális tartalmak;
- Az intézményben minél több szülővel partneri kapcsolat épül ki

SZERVEZÉSI FELADATOK

Óvodánkban vegyes csoportok működnek, (kis-középső, és nagy-középső csoport)
Mivel az elkerülő iskolás gyerekek helyett mindig változó korú gyermekek érkeznek, így a vegyes életkorú csoportok fennmaradnak. Előnyei számosak, hiszen a családokban is egyszerre nevelődik több életkorú gyermek. Láthatóak a gyermekek közötti életkori, fejlettség béli, érésbeli, képesség-készség béli eltérések, a tehetség is megmutatkozik

ÓVODAI BEÍRATÁS

<u>Feladat</u> <u>megnevezése</u>	<u>Felelős</u>	<u>Határidő</u>	<u>Dokumentumok</u>	<u>Eredmények</u>
Beóvodázási felelős kijelölése	Óvodavezető	Március 15.	Megbízás	Az óvoda környezetében élő HHH. és HH.
Kapcsolatfelvétel a védőnővel	Gyermekvédelmi felelős	március 1.- április 30.	Együttműködési megállapodás	3-éves gyermekek beóvodázása
Gyermekjóléti szolgálattól HHH. gyerekek, veszélyeztetett, gondozott gyermekek listája, családlátogatás	Kijelölt személy, csoportos óvónő	április 15.	Együttműködési megállapodás	

CSOPORTALAKÍTÁS

Minden nevelési évben a gyermekcsoport kialakításánál figyelembe vesszük a halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű, migráns, sajátos nevelési igényű gyerekek arányát.

Felelős: óvodavezető

AZ IGAZOLATLAN HIÁNYZÁSOK MEGSZÜNTETÉSE, IGAZOLT HIÁNYZÁSOK CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN

- Érzelem gazdag, családias óvodai légkör kialakítása,
- Nyitott, bizalomra épülő kapcsolat a szülői házzal,
- A hiányzások dokumentálása napi, rendszeres, folyamatos figyelemmel kísérés, a gyermekvédelmi felelőssel, gyermekjóléti, családsegítő szolgálattal való kapcsolat

AZ ÓVODA NYITVATARTÁSA

- Felmérjük a szülők nyitva tartással kapcsolatos igényét, elégedettségét
- Ha szükséges, kezdeményezzük a fenntartótól a nyitva tartás módosítását

NEVELŐTESTÜLET EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Rendszeres team munka, valamennyi óvodapedagógus részt-vételével, tapasztalatszerzés, módszertani - esetmegbeszélés, hospitálás, szolgálja a pedagógusok hatékony munkavégzését.

PEDAGÓGIAI MUNKA KIEMELT TERÜLETEI

Az óvodai fejlesztőprogramban hangsúlyosabbá válnak az alábbiak:

.AZ ÓVODÁBA LÉPÉS

Az óvodai előjegyzés során elsőbbséget élveznek a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű, az óvodaköteles gyerekek. A szülők önkéntes nyilatkozata alapján – rendszeres gyermekvédelmi támogatás megléte esetén nyilvántartásba kerülnek a gyerekek, mely titkos: elkészül a csoportonkénti analitika. Minden gyermekről elkészül a bemeneti mérés, mely tartalmazza a gyermekről készült anamnézist, rajzteszt, megfigyelésre épülő képességfelmérést .

Felelős: csoportvezető óvónők

Határidő: október 30.

KOMMUNIKÁCIÓS, ANYANYELVI NEVELÉS

Egyre több kisgyermek kerül úgy óvodába, hogy nem beszél, vagy csak szavakkal

kommunikál, illetve beszédhibával küzd. Mindez akadályozza megértését, kapcsolatkiépítését. A migráns gyerekek magyar nyelven egyáltalán nem beszélnek. Mivel az óvodába lépésnek nem feltétele a beszéd, így az óvodapedagógusok feladata a valamennyi tevékenységbe beépített a helyi nevelési programban is meghatározott anyanyelvi nevelés feladatainak megvalósítása.

- Magyar nyelv tanítása (utánzás, gyakorlás)
- A kontaktusteremtés, a kommunikációs önkifejezés eszközeinek fejlesztése
- Aktív szókincs növelése, nyelvi kifejezőkészség alakítása,
- Beszédértés, beszédészlelés fejlődések elősegítése
Formái: beszélgető kör, báb-, drámajáték, nyelvi játékok,
- Szakember bevonása a fejlesztésbe

ÉRZELMI NEVELÉS, SZOCIALIZÁCIÓ

CÉLUNK: A gyerekek jó közérzetének kialakítása, amely növeli a biztonságérzetet, nyitottabbá teszi a gyerekeket társai felé, és a szeretett felnőtt mintájának követésére ösztönzi őket. Az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés.

A szocializáció összetett folyamat, amelyben a gyermekek sokféle tapasztalatot szereznek. A fejlődést támogató óvodapedagógus átgondolt, a gyermekekre figyelő nevelő munkájával befolyásolja a folyamatot. A gyermekek között jelentős eltérések vannak a szociabilitást, az együttműködés szokásait, az alapvető magatartásmódokat tekintve. Ezek a különbségek részben az egyéni jellemzők, másrészt a családi nevelés hatására alakulnak ki. Gyakori jelenség a tehetséges gyermekek erős „én központú” beállítódása, amely nehezebben befolyásolható a társakkal való együttérzés és együttműködés irányába.

A tevékenységrendszer az alapja a 20-25 fős óvodai csoportban a gyermekek kis létszámú mikroközösségei létrejöttének, amelyek ideális teret jelentenek a jó közérzet, a személyes kapcsolatok és az elmélyült tevékenységek kialakulásához.

Az óvodás korú gyermek szociális viszonyai kezdetben helyzeti eredetűek. A hely, a téri összetartozás meghatározó a „mi”- tudatban. A szocializáció feltételei: a kontaktus másokkal, a társakkal, a személyes kommunikálás lehetőségei. A tagolt tér kisebb csoportosulásra ösztönöz, tartalmasabb interakciókra ad esélyt. A gyermekek érzelmi kötődései nem ugyanolyan erősek minden gyermek irányában. A szeparációs lehetőségek erősítik a baráti kapcsolatokat. Ugyanakkor a gyermekek teljes szabadságot kapnak, szociális szükségleteiktől függően a terek formálásában. A mobil berendezés jól szolgálja a gyermekek változó elkülönülési vagy együttműködési igényeit.

A szocializáció szempontjából a szabad játéktevékenységnek van a legnagyobb jelentősége.

A tevékenységközpont-rendszer a játéktér, amelyben a feltételeket a gyermekek és az

óvodapedagógus közösen alakítják. A játéktér szabadsága és gyermekek önkiteljesedése a közösségi élet szabályai között ésszerű korlátokkal valósul meg. A közösségi szabályok megalkotásában és közvetítésében indirekt módon vezérlő szerepet tölt be az óvodapedagógus, lehetővé téve a folyamatban a gyermekek aktív közreműködését.

Az óvodapedagógus feladatai a szocializáció támogatásában:

- a gyermekek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása (a magányos gyermekek felé páros kapcsolat erősítése);
- a közös élmények forrásainak gazdagítása, a társadalmi tapasztalatok körének bővítésével;
- a gyermekek elképzelései és döntései alapján a szülők bevonásával a csoportélet hagyományainak kialakítása és ápolása;
- a viselkedéskultúra megalapozása
- a közösségi élet szokásainak és az együttműködés szabályainak alakításában a gyermekek aktivizálása, egyezkedésekkel, kompromisszumokkal;
- a mikro-csoportos tevékenységek körének bővítése a felajánlott, szervezett keretekben;
- a társas szabályjátékok levezetése;
- a házához, tájhoz, kultúrához kötődés erősítése, az értékek megbecsülésére nevelés;
- a gyermekélet tájjellegű hagyományainak ápolása a családok, idősebb generációk bevonásával;
- a gyermekek személyes vonatkozású ünnepeinek közös szervezése az óvodában (csoporttársak, a család és az óvodapedagógus részvételével);
- a gyermekeket érintő pozitív családi események alkalmankénti számbavétele;
- a jeles napok, ünnepeink, a nemzeti ünnep hagyományainak megteremtése az óvodai életben;
- a tevékenységekben a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak fejlesztése: az együttérzés, az önzetlenség formálása, a tolerancia, a mások érdekeinek figyelembe vételére nevelés;
- a konfliktusok megbeszélésének és rendezésének bemutatása indirekt formában, demokratikus légkörben;
- ösztönzés a megkezdett tevékenység befejezésére;
- a gyermekek által vállalt feladatokban az akadályok leküzdésére való motiválás;
- az elképzeléseket, a közös terveket összehangoló stratégiában a játszótársként, alkalmanként bekapcsolódó óvodapedagógus személyes mintaadása;
- a gyermekek pozitív értékelése, az egyéni igényekhez, szükségletekhez és fejlettséghez igazodó hangsúlyokkal és gyakorisággal.

A szocializációt, a csoportélet kohézióját szolgálják a programban azok az eszközök, felszerelések, tablók és táblák, amelyek láthatóvá, szemléletessé tehetők a gyermekek és társaik, barátaik felé irányuló törődés jelei. Ezeknek az elkészítésében az óvodapedagógus

kezdeményező szerepet vállal. Hasonló szerepet tölt be a spontán beszélgetés, illetve a szervezett beszélgető kör. Ez utóbbi társalgás szintjén, a gyermeki élmények, az aktuális események, hangulatok, érzések és gondolatok egymással való megosztását, az összetartozás érzését és tudatát szolgálja. Alkalom arra is, hogy azokra a gyermekekre is felfigyeljenek, akiket a napi tevékenységben elkerültek, akikkel alig kommunikáltak.

Az intézményes nevelésbe való beilleszkedés, beszoktatás, elősegítése:

- nevelési tervbe beszoktatási terv készítése;
- a gyermekek ajándékokkal fogadása
- a gyermek jelet választhat magának;
- a szülő dönti el, anyás beszoktatást választja-e, vagy sem;
- a kisgyermek személyes tárgyait behozhatja az óvodába;
- a beszoktatás egyéni ütemhez igazítása.

.EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

Célunk: biztosítjuk az egészséges testi és lelki fejlődést, az egészséges életmód szokásainak alakítását, a szükségletek és mozgásigény kielégítését, az egészség óvását, védelését és az esetleges hátrányok korrekcióját. Egészségtudat kialakítása, egészséges táplálkozás alakítása.

A foglalkozások keretében biztosítjuk mindazokat a lehetőségeket, amelyek a test és a lélek harmonikus fejlődését, fejlesztését eredményezik.

A mozgás, a ritmus, az átváltozás, a lazítás, az alakoskodás, a bábjáték mind-mind ezt szolgálják. A tapasztalatszerzési folyamatban megismerik, felfedezik az emberi test csodáit, a védelem az óvás szükségességét. A szülők bevonása itt jelentős pedagógiai felelősség, az ő nevelésük is hatékonyabbá válik.

Az óvoda biztosítja a textíliákat (ágynemű, törülköző, stb.), illetve azok tisztántartásáról is gondoskodik. A helyi nevelési programunkban is nagyobb hangsúlyt kapott a mozgás, a mindennapi testnevelés, a heti kötelező testnevelés foglalkozás mellett. Az egészségvédelmet szolgáló pályázatok beadására sort kell keríteni.

Felelős: minden pedagógus

Várható eredmény: a gyermekekben kialakult a megfelelő egészségtudatos szokásrendszer, egészséges életmód, a testi és lelki egészségvédelem.

TÁRSADALMI ÉRZÉKENYSÉG TUDATOS FEJLESZTÉSE

Minden műveltségtartalomba, tevékenységbe beépítésre kerül a „másság”, az eltérő bőrszín, kultúra, hagyomány elemek, szokások megismerése.

A gyermekek „énkönyve”, „családkönyve” a csoportban segítő szülő hozzájárul az eltérő adottságok, képességek, szokások, nembeli, éresbeli, vérmérsékleti különbségek, a családok értékrendjeinek, sokféleségüknek megismerésére.

Multikulturális tartalmak megjelenítése a tapasztalatszerzésben

Ebben a tartalomban teljes egészében alkalmazzuk a nemzetiségi gyerekek óvodai nevelésének programjában foglaltakat, amelyben az etnikai kultúra közvetítése, hagyományok ápolása szerepel.

Formája: roma kultúra és nemzetiségi hagyományápolás magyar nyelven, a tevékenységrendszerbe, szervezeti keretbe építve.

Kiemelt területek:

- ~ Egészséges életmódra nevelés
- ~ Anyanyelvi nevelés (kommunikáció, kifejezés kultúra, beszédértés, beszédkésztség)
- ~ Hagyomány és kultúra elemek, eszközök megismerése, alkalmazása
- ~ Családbevonás az óvodai életbe (minta, modellnyújtás, bizalom kiépítése, pedagógiai módszerek átadása)

Multikulturális tartalmak projektben feldolgozva:

Interkulturális nevelés: a teljes intézményi rendszert érintő, az egész pedagógiai programot átható, a nemzetiség, kultúrájának, hagyományainak beépítése a nevelési folyamatokba.

Egyéb területei:

- ~ Felkészítés, részvétel mese és versmondó versenyeken
Szereplési lehetőség teremtése rendezvényeken (tánc, ének, kézműves vásár, stb...)
- ~ Szemléltető játékeszközök készítése
- ~ Gyűjtőmunka, kiállítás szervezése
- ~

Várható eredmény: egymás előítélet-mentes elfogadása, tisztelete. A gyermekek szokás-, szabály-; illemrendszerébe beépül a környezetvédelem, a magyar táj és természetvédelem.

KORSZERŰ ÓVODAPEDAGÓGIAI MÓDSZEREK EGYÉNI HALADÁSI ÜTEMET SEGÍTŐ DIFFERENCIÁLT TANULÁSSZERVEZÉS

A gyerekek nevelése, fejlesztése egyéni fejlődési ütemére tekintettel a differenciálás sajátos rendszerében történik. Az individualizációs nevelés, fejlesztés olyan megközelítés, ami a gyerekek egyéni különbségeire épít.

Feladatok:

- ~ a gyermekek személyiségének megismerése
- ~ erősségek, hátrányok számbavétele, egyéni fejlesztés elvének érvényesítése

/képessegek, részképességek/ elemzése

- ~ személyes kontaktus teremtése
- ~ az egyén testi-lelki szükségleteinek figyelembe vétele
- ~ az igény szerinti szeparáció lehetőségének megteremtése /a terem átrendezésével/
- ~ a gyerekre vonatkozó információk bizalmas kezelése

A felajánlott tevékenységek szervezeti keretei:

- ~ választható /egy időben többféle tevékenység/
- ~ kötelezően választható
- ~ kötött foglalkozás /testnevelés, ének-zene/

A tevékenység időtartamát a választott tevékenység esetében nem szabad meghatározni.

A gyermek a tevékenységet az óvodapedagógus átgondolt felajánlása alapján saját döntésének megfelelően egyénileg vagy mikro csoportban végzik. Az élettani jellemzők, az egyéni fejlettség, a tevékenység jellege befolyásolják a forrásokat.

A kötelező foglalkozás differenciáltan szervezhető.

KOOPERATÍV TANULÁSSZERVEZÉS

A program alapelveiből a gyermekközpontúság az általános életkori és egyéni jellemzők a gyermek szükségleteinek együttes figyelembevételéből következően alakul ki a nevelés, fejlesztés.

A felfedezésen alapuló tanulás a pedagógustól a feltételek megteremtését, a hozzásegítést, közvetítést igényli meg.

Módjai: beszélgető kör, egyéni, individuális, kooperatív csoportmunka, témaprojekt.

A keretet a projekt adja. A feldolgozás folyamatában a szükségletekhez mérten dönt a

pedagógus a különböző módszerek használatáról. A legkisebb arányban a frontális forma fordul elő. A tapasztalatszerzés és a készség, képességfejlesztés a differenciált rétegmunkán, az egyéni, individuális fejlesztés és a kooperatív csoportmunkában valósul meg. Ezen belül egyéni, önálló munka folyik. Itt nyílik lehetőség olyan egyéni fejlesztésre, amelyben a pedagógus és a gyermek, vagy néhány gyermek együtt dolgozik

A kooperativitás széleskörű lehetőséget ad, készségek, képességek fejlesztése, együttműködés, munkamegosztás, csoporthoz tartozásra.

Szükséges a kooperatív csoportmunka elsajátítása, a pedagógusok képzésének megszervezése.

Szükséges a gyerekbarát környezet megteremtése:

- a csoportszoba kialakítása
- berendezése, a felszerelések gyermek magasságban való elhelyezése
- csendesebb, hangosabb helyek elkülönítése
- mobil, mozgatható bútorok
- tevékenységközpontok (családi, irodalmi, vizuális, manipulációs, építő, természettudományos, homok-víz asztal)
- változatos, fejlesztő eszközök biztosítása

PROJEKTMÓDSZER

Programunk lényegéhez tartozik, hogy a gyerekek számára nem a pedagógus nyújtja az ismeretet, a műveltség tartalmát, hanem a gyerek saját érdeklődése, tapasztalata a mérvadó. A központban a fejlesztendő gyermek áll. A pedagógus, a környezet inspirálja, serkenti a gyermeket a felfedezésre, hogy minél többet és sokoldalúbban tapasztaljanak a világból, kérdezzenek, válaszokat keressenek.

A gyerek fejlődését mint egészet célozza meg, egységben fejlesztjük a fizikai, szociális, érzelmi, kognitív területeket.

Az egység, a komplexitás jellemzi a tevékenységeket, integrált formában, nem műveltségterületenként.

Egy téma, projekt köré épülnek a tevékenységek. Abból az axiómából indulunk ki, hogy minden mindennel összefügg. Felfedezik, érzékelik, megtapasztalják, átélik a feldolgozás során ezeket az összefüggéseket.

A projekt meghatározói:

- Mit tudnak a gyerekek
- Mi érdekli őket, mit szeretnének tudni
- Mit tudtak meg a gyerekek

A projektek integrálják:

- ~ a tevékenységet
- ~ a képességeket (minden képesség kör fejlesztését támogatják)
- ~ a gyermekek külön- külön szerzett tapasztalatait, egyéni élményeit és megfigyeléseit
- ~ a tevékenységközpontokat
- ~ a különféle ingereket (vizuális, akusztikus, verbális, multiszenzoros)
- ~ az együttműködő gyerekek személyes érintettsége felfokozza az érdeklődést, az aktivitást, a motiváltságot

A projektrendszer kialakításában a gyerekek érdeklődésének van meghatározó szerepe. Az óvodapedagógus és a gyerekek ötletei folyamatosan tovább gazdagítják a projektet. A kutatásban a gyerekeken kívül a szülők is részt vesznek közvetve vagy közvetlenül.

- ~ Növeli a szülő tekintélyét
- ~ Erősíti a szülő és a gyermek kötődését
- ~ Érdekesebbé teszi a szülő a témafeldolgozását
- ~ Izgalmasabb, motiváltabb a tapasztalatszerzés

Alapelvek:

- ~ Rendszeresség, folyamatosság, rugalmasság
- ~ A gyermekek önkéntes részvétele
- ~ Játékosság
- ~ Az egyszerűtől a bonyolultabb felé, a konkrétól az elvont felé haladás
- ~

Célunk: a szabad játék és a felajánlott tevékenységek keretei között az aktív személyiség megnyilvánulása: az érdeklődést felkeltő, fenntartó, az egyéni érdeklődést is figyelembe vevő, sikert biztosító feladatok, a változatos tevékenységek a sokféle eszköz, anyag használata, a választás, döntés lehetősége, a közösen végzett munka, a megismerés öröme, a sokszínű lehetőség folyamatosan fenntartja és biztosítja a tapasztalás, felfedezés, siker örömét

Az alkalmazás személyi feltételei: óvodapedagógusok, dajka, szülősegítő, ped.assz., tárgyi feltételek a csoportszoba eszközei, gyűjtőmunka, élmények.

A programelem tartalmi leírása:

A helyi nevelési programunk szerint a gyermekek képességének kibontakoztatásában meghatározó szerepe van a tevékenységeknek, melyek állandó lehetőséget adnak a sokszínű tevékenységekre, a gyermekek szükségleteinek megfelelően.

Ez a rendszer a szabad játék, az óvodapedagógusok által felajánlott és választható

tevékenységek színtere, a gyermekek természetes élettere. A játék és munka jellegű tevékenységeken túl a gyermek az óvodában utánoz, tapasztal, tevékenykedik.

Az óvodában a tanulás folyamatos, mert minden helyzetben a gyermek tapasztal, felfedez, tevékenykedik.

A felajánlott tevékenységek: rendszeres, módszeres műveltségterületet közvetítő szerepet töltenek be, közvetlen tapasztalást tesznek lehetővé a tevékenységekbe ágyazva (nem a hagyományos didaktikai folyamatban.)

A program nem ismeri a direkt kényszerítő megoldást.

A felajánlott tevékenységekben a differenciálás elve érvényesül. A gyermekeknek további választási lehetőségük van (eszköz, technika, feladat, együttműködési forma, vagy önálló tevékenység választása.)

Figyelembe kell venni az egyéni szükségleteket, fejlődési ütemet, eltérő érdeklődést.

A választáshoz legalább háromféle tevékenységet kell felajánlani. A választást követően a gyerekek a tevékenységet szabadon alakítják, majd egy megkezdett tevékenység befejezését követően érdeklődésüknek megfelelően váltanak.

Az érdeklődést felkeltő, fenntartó, az egyéni érdeklődést is figyelembe vevő, sikert biztosító feladatok, a változatos tevékenységek, a sokféle eszköz, anyag használata, a bizonyos fokú választhatóság, a közösen végzett munka, a megismerés öröme fenntartja az érdeklődést, biztosítja az örömet a tevékenység közben.

Korszerű óvodapedagógiai módszerek segítségével a gyermekek kezdeményezéseire támaszkodó módszereket alkalmazunk: differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei.

Cél: a gyermekek megfigyelése után minden gyermek egyéni képességszintjének és pszichikus funkcióinak felmérése, erre épülő tudatos, tervszerű differenciált egyéni, speciális fejlesztés megvalósítása egyéni fejlesztési terv alapján, a gyermekek életkori sajátosságait és egyéni fejlettségi szintjét figyelembe vevő türelmes, lassú, pedagógiai hozzáállás mellett.

Az alkalmazás feltételei: innovatív pedagógusok, segítsége mellett, az óvodai élet szervezeti keretei között, tevékenység biztosítása mellett csoportszobában, tornaszobában, udvaron.

Felhasznált szakirodalom:

Porkolábné dr. Balogh Katalin: Komplex óvodai prevenciós program, Kudarc nélkül az iskolában

Szászné Csikós Klára – Varga Katalin: Segítőkézség

Lakatos Katalin: Szenzomotoros szemléletű vizsgálatok Az állapot és mozgásvizsgáló teszt

Mátraszőlős, 2020. november 2.

SZŐLŐSZEM ÓVODA

3068 MÁTRASZŐLŐS, FŐ ÚT 90

OM:032088

TEL: 06 32 /370 5206

Email: szolosiszolozsem@gmail.com

SZŐLŐSZEM ÓVODA
GYERMEKVÉDELMI PROGRAM
2020.

GYERMEKVÉDELEMMEL, AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSSAL, SZOCIÁLIS
SEGÍTSÉGNYÚJTÁSSAL KAPCSOLATOS MUNKA

Együttműködési megállapodás alapján, a törvényi kötelezettségen túl (jelzőrendszer működtetése, esetmegbeszélések, közös családlátogatások, kerekasztal beszélgetések) rendszeres, napi kapcsolat van a szolgálat családgondozójával, aki figyelemmel kíséri a gyermekek állapotát, hiányzását, a szülők együttműködését, a családok működőképességét.

Cél: azonnali intézkedés a gyermeket, családot ért probléma megoldására. Minden kisgyermek rendszeresen járjon óvodába, a szülők meggyőzése, bizalmi kapcsolat kiépítése.

Gyermekjóléti szolgáltatás kezdeményezése, ill. szervezése / ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése, kirándulások, táborok szervezése, rendezvények látogatása.

A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés /egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége miatt /.

Egészségügyi szűrővizsgálatok / a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia- vizsgálatok kezdeményezése, megszervezése.

Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás szervezése / a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok./

A védőnő segítségével –a be-óvodázási körzettel - a gyermekek óvodai beíratásának támogatása, korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás

Feladatmátrix:

<u>FELADAT</u>	<u>SZEPT</u>	<u>OKT.</u>	<u>NOV.</u>	<u>DEC.</u>	<u>JAN.</u>	<u>FEBR.</u>	<u>MÁRC.</u>	<u>ÁPR.</u>	<u>MÁJ.</u>	<u>JÚN.</u>
Rendszeres óvodába járás ellenőrzése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<u>Gyermek-térítési díj kedv. intézése</u>	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<u>Család-látogatás</u>	X				X		X			

<u>Jelentés készítése hiányzásról gyermekvédelmi munkáról</u>		X		X						X
<u>Esetmegbeszélés</u>		X				X				
<u>Ruhanemű juttatás</u>	X			X			X			
<u>Gyermekvédelmi munkaterv elkészítése</u>	X									X
<u>Felmérés elkészítése</u>	X									X
<u>Mérések Tisztasági, eü.)</u>		X	X						X	

**EGYÜTTMŰKÖDÉSEK KIALAKÍTÁSA ÉS MŰKÖDTETÉSE AZ ÓVODÁN
KÍVÜLI SZERVEZETEKKEL**

GYERMEKJÓLÉTI, CSALÁDSEGÍTŐ SZOLGÁLAT

A családok szociális, mentális támogatásának segítése, folyamatos információ a szociális támogatási lehetőségekről, családok és szakszolgáltató intézmény közötti közvetítés. Szülők erőforrásainak feltárása (kreatív tevékenység, szociális ellátó rendszerrel való kapcsolattartás.)

VÉDŐNŐ

A gyermekek óvodai beíratásának támogatása, jelzőrendszer működtetése, esetmegbeszélés. Szülői értekezleten részvétel, egyéni tanácsadás. Szűrővizsgálatok lebonyolítása. Közös pályáztatás, megvalósítás. Családlátogatás.

SZAKMAI SZOLGÁLTATÓK

A pedagógusok arra törekszenek, hogy a mérések alapján, a gyermekek megismerését követően a sok részképesség hiánnyal, zavarral küzdő kisgyermek szakember elé kerüljön. Ezért már minden kisgyermek eljut a Pedagógiai Szakszolgálathoz, ahol csoportos, vagy egyéni fejlesztésen vesznek részt, vagy a Szakértői Bizottság által kijelölt feladatok szerint, helyszíni vizsgálatokkal segítik a gyermekek fejlesztését. Minden évben január 31-ig az általunk addig készült mérési eredményekkel, véleményekkel (család, gyermekorvos,

tesztek) együtt kérjük a gyermekek vizsgálatát. Majd ezután történik a Szakértői Bizottság felülvizsgálata az iskolai beíratásig. Évközben közös képzéseken veszünk részt, esetmegbeszélés történik a szolgálat szakembereivel, rendszeres, folyamatos a szakmai együttműködés.

A szakmai szolgáltatókkal továbbá rendszeres a konzultáció a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása
Cél: pl. logopédia, diszlexia prevenció, fejlesztő pedagógia stb.

ROMA NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT, ILLETVE CIVIL SZERVEZETEK

A Roma Nemzetiségi Önkormányzattal az óvodavezető tart fenn folyamatos, rendszeres kapcsolatot. Szakmai együttműködés céljait, feladatait az együttműködési megállapodás rögzíti.

Elsősorban a településrészen résztvevő szervezetekkel vesszük fel és ápoljuk a kapcsolatot.

Közös pályázatok, programokban való részt vétel óvodai szabadidős tevékenységek támogatása. A civil szervezetek segítése a családok működőképességének megtartásához is szükséges, ezért az egyéb karitatív szervezetekkel is tartjuk a kapcsolatot

ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET TÁMOGATÁSA

ISKOLAÉRETTSÉG ELÉRÉSÉT TÁMOGATÓ PEDAGÓGIAI MUNKA

Tanulási képességek megalapozása a helyi nevelési program tevékenységei és keretei között valósul meg. Egyéni fejlesztési terv alapján a részképesség zavar kialakulásának megelőzése, fejlesztés, segítés. Megoldási készítés, feladattartás, figyelemkoncentráció, alkotási vágy kialakítása. Örömmel várják az iskolakezdetet a gyerekek.

ISKOLAVÁLASZTÁS

Szükséges minél szélesebb körű kapcsolat kiépítése az általános iskolákkal, mivel óvodánkból a gyerekek a körzet több iskolájába is beadják jelentkezésüket, illetve nyernek felvételt.

A partneri elégedettség mérés adatai alapján a fejlesztési területek, feladatok jelölése. Meglévő kapcsolati elemeken túl új területek kijelölése. Az előnybe részesítésre a szülők figyelmének felhívása (halmozottan hátrányos helyzetű esetében). A gyermekek ismerkedjenek meg a körzetenként illetékes általános iskolával. A szülők vegyenek részt

megbeszéléseken, fogadják szívesen a tájékoztató anyagokat.

.KÖZÖS ÓVODA-ISKOLA ÁTMENETET SEGÍTŐ PROGRAM MŰKÖDTETÉSE

CÉLJAINK:

- ~ Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka /a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása./
- ~ a gyermekek nyomon követése valósuljon meg az általános iskolák első osztályaiban (folyamatkövető és értékelő megbeszélések óvónők és tanítónők között),
- ~ az érintett iskolákkal közös óvoda-iskola átmenetet segítő program kidolgozása / hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok/.
- ~ Iskolaválasztás támogatása.

HÓNAP:

TEVÉKENYSÉG:

Szeptember	Az Integrációs Pedagógiai Rendszer együttműködési megállapodásának megbeszélése, feladatok egyeztetése.
Október	Óvoda-iskola összekötők megbízása, Közös koszorúzás
November	Iskola-óvodalátogatás a volt óvónők és a leendő első osztályos tanító nénik részéről
December	Szülői értekezlet a tanköteles gyermekek szülei részére
Január	Tanköteles gyermekek fejlettségmérése, tanácsadóba javaslatok megküldése
Február	Szülői nyilatkozat elkészítése, összegyűjtése, fenntartónak megküldése a választott iskoláról

Március	Tanköteles gyermekek látogatása az iskolákba (az iskolapadban...közös órán!)
Április	Játszóházak az iskolákban, nyílt napok, nyitott hetek programok
Május	Évzáró, ünnepségre a leendő tanító néni meghívása, közös ünnepség gyermeknap,
Június	Közös kirándulás,
Szeptember	Az iskolai tanévnyitón az új elsősök, köszöntése,
Október	Az új kisiskolások mérési eredményeiről tájékoztatás , a mérési eredmények, fejlesztési feladatok egyeztetése, a gyermekek helyzete, mentális állapota.

Várt eredmények:

- a tanköteles gyermekek vágnak az iskolába,
- bizalommal fordulnak a leendő tanító néniükhez,
- rövid időn belül megismerik majd és elfogadják az iskolai szokás,
szabályrendet mely a gyermekekhez igazított folyamatos, rendszeres
kapcsolattartás a partnerek között.

A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMONKÖVETÉSE

Az általános iskolákból az első évben információ gyűjtése a gyermekek haladásáról,
méréseik eredményeiről. Bemutató órákon volt óvodásaink meglátogatása.

SZÜLŐKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS, EGYÜTTMŰKÖDÉS

SZEMÉLYES, KÖZVETLEN KAPCSOLATOK

Óvodánk a hagyományos kapcsolattartási formák mellett (szülői értekezletek, fogadó órák,
családlátogatás, nyílt napok, ünnepségek, rendezvények) a szülők aktív bevonására
törekszik a teljes óvodai élet tekintetében, ez programunk egyik alappillére is.

A szülő részvételi módja lehet szemlélődő, bekapcsolódó, bemutató.

Lehetőségek a bevonásra:

- nevelői szobában a találkozásra lehetőség;
- mentálhigiénés-életvezetési tanácsadás;
- logopédiai-anyanyelvi játékok;
- hírlevél, jegyzetek, füzet, kiadványok, ötletláda, hirdetőtábla, beszámolók;
- ismerkedő látogatás az óvodában,
- tájékozódó jellegű találkozások,
- reggeli átadás és délutáni gyermekátvétel ideje
- telefonbeszélgetések,
- csoportmegfigyelő,
- önkéntes,
- szülők közötti együttműködés,
- tájékoztató és oktatófoglalkozások,
- családi vetélkedők, gyermeknap, farsang, mikulás, majális, szüret, vásárok,
- egyéb közösségi rendezvények, szolgáltatások /gazdasági, egészségügyi, lakásügyi, gyermeknevelési, gondozási/.

Intézményünk törekszik a személyes kapcsolat kialakítására minden szülővel. Biztosítjuk a gyermekek egyénre szabott beszoktatását. Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, a gyermekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségeinek növelése.

BESZOKTATÁS

A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása elsődleges. Személyes tárgyak, eszközök behozatala megengedett a beszoktatási időszakban, amellyel csökkentjük a beszoktatás által okozott elválási, leválási traumát.

TÁJÉKOZTATÁS, ÉRTESÍTÉS, RÉSZTVÉTEL

A szülők közössége véleményezi, egyetértési, döntési jogkörrel rendelkezik adott csoporton belüli kérdésekben. Fontos a rendszeres, napi, heti tájékoztatás a gyermekről, de a mérések eredményeiről is tájékoztatjuk őket. A gyermekek munkáit rendszeresen kihelyezzük a faliújságra, ugyancsak így tájékoztatjuk őket az óvoda életéről. A szülők -nyitott óvodánkban- részt vehetnek foglalkozásokon, tevékenységekben a program szerint leírt esetekben, módon.

Betekintés mellett, aktívan, szülőbevonás keretében vehetnek részt a mindennapjainkban.

FOGADÓ ÓRÁK, SZÜLŐI ÉRTEKEZLETEK

Egyéni beszélgetés, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, a család erőforrásainak feltárása. Problémák megbeszélése, megoldása, specialisták bevonása.

A szülői értekezleteken való részvétel 50% feletti legyen.!!

A szülői közösség felelőssége az azonos értékrend megteremtése érdekében.

Mátraszőlős 2020.november 2.